telefon: 0746/230.032 redactia@opiniastudenteasca.ro www.opiniastudenteasca.ro

opinia veche

● Anul XL ● 2012 ● 9 - 15 aprilie 2012 ● Nr. 427 ● IAȘI ● GRATUIT ● 5000 de exemplare

Încerc să fac o istorie care să pună în mișcare inteligențele și sentimentele

interviu cu istoricul Lucian Boia

● cele mai mari prostii le scriu tot intelectualii ● la noi se distrug foarte ușor mărturiile trecutului

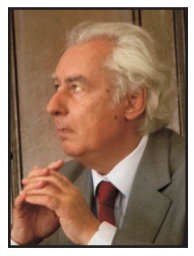

paginile 8 – 9

EDITORIAL

Sezonul buruienilor

Noroc că **Ordinul de Ministru** a venit prea tîrziu. Așa universitățile ieșene mai au un an timp de gîndire dacă își pot risca pielea pentru a reintroduce examenul de admitere. În sesiunile din vara și toamna aceasta, la majoritatea facultăților, intrarea candidaților va atîrna doar de notele de la **Bacalureat**, învîrtite sub varii formule de calcul. Nu se știe dacă neluarea în calcul a mediilor din timpul anilor îi va cerne mai bine pe boboci, lăsînd pleava departe de mediul universitar. Însă se merge așa în acest an. De probă.

Teoretic, conducerile instituțiilor de învățămînt superior ar fi putut opta pentru o altă metodă de selecție a candidaților, mai temeinică. Însă majoritatea au declarat că au fost luați pe nepregătite și nu ar fi avut timp să stabilească așa din scurt reguli mai aspre ale jocului și să înșele așteptările bobocilor aspiranți – cu alte cuvinte să riște să-și piardă pretendenții la un loc în amfiteatre. Examenul rămîne doar apanajul facultăților cu profil vocațional precum artele, arhitectura sau sportul. Ori cu o tradiție de păstrat, ca **Medicina**. Doar o informatică, o automatică sau un drept ce mai îndrăznesc să-i treacă pe candidați prin furcile caudine ale unei probe scrise de specialitate, însă ei își permit acest lux – sînt domenii căutate și populare.

Avem practic un conflict între ceea ce toată lumea știe că ar trebui făcut, însă nimeni nu-și permite să facă. De cînd s-au introdus admiterile pe bază de dosar, persoane din interiorul sistemului academic, dar și din afara lui se plîng (în public și în privat deopotrivă) de faptul că mai mult de jumătate dintre cei care urmează și ajung să și termine o facultate, mai degrabă s-ar fi dus la balet sau la prășit după terminarea liceului. Însă universitățile au nevoie de bani și știu că examenul îi sperie și-i alungă pe cei dispuși să plătească bani pentru o diplomă de licență sau de master. De aceea se optează pentru varianta confortabilă din punct de vedere financiar și inconfortabilă din punct de vedere didactic. Este evident că nu poți face performanță academică la **Litere** cu un student care nu știe să pună cratima și la **Fizică** sau inginerie cu unul care nu știe să rezolve o ecuație de gradul al doilea și nici nu este dispus să învețe pînă în anul terminal. Însă majoritatea profesorilor sînt nevoiți să-i sacrifice pe cei buni și pe ei înșiși, să coboare ștacheta pentru a reuși să-i aducă pe unii de la stadiul de dezvoltare vegetală, la cel de om, în sensul deplin al cuvîntului. Acesta fiind cadrul general, indivizii bine pregătiți și pasionați ce există de o parte și de cealaltă a oricărei catedre renunță la un moment dat la lupta inutilă de a-și mai păstra și cultiva standardele proprii, lăsîndu-le loc buruienilor să înflorească.

Examenul de admitere nu ar fi un lucru bun. Este o măsură absolut necesară pentru a nu îneca și mai mult un sistem din care orice om valoros este nevoit și ar trebui să dezerteze cît mai curînd pentru a nu-și omorî potențialul. Iar primăvara ar fi fost un prilej bun pentru universități de a face măcar niște planuri de curățenie în ograda proprie, chiar și pe ultima sută de metri. Însă, ca orice buni gospodari, preferă să-și facă vara sanie. Fiindcă știu că ceea ce e important – pragmatic privind lucrurile – nu e să meargă treaba ca pe roate pe viitor, ci să alunece printre belele tot anul.

Laura PĂULEȚ

Universitățile subțiază dosarele de admitere

● instituțiile de învățămînt superior ieșene au început să modifice metodologiile de admitere în conformitate cu Ordinul de Ministru publicat pe 13 martie ● conducerile acestora spun că decizia a venit prea tîrziu pentru a putea introduce probe de specialitate

pagina 3

La majoritatea facultăților se va intra pe baza notelor de la Bacalaureat

DOSAR *Am reglementat-o și pe asta!*

Noul Statut al Studenților promite prea multe

Universitățile din Iași se pregătesc să pună în aplicare prevederile noului Statut al Studentului. Dacă acesta a fost publicat în Monitorul Oficial pe 4 aprilie, instituțiile de învățămînt superior ieșene au, conform codului, 60 de zile la dispoziție să găsească cele mai bune forme de implementare a acestuia. Comunitatea academică ieșeană este însă împărțită. Pe de o parte, unele universități văd statutul ca fiind o „eroare din punct de vedere intelectual, academic și, mai ales, economic", însă, în schimb altele admit că este „o măsură benefică" sau afirmă că au susținut aceste prevederi încă de cînd documentul era doar o ciornă. Studenții sînt sceptici. Cu toții cred că era nevoie ca cineva să le delimiteze drepturile și responsabilitățile, dar se tem ca reglementările să nu rămînă doar pe hîrtie.

pagina 5

Actualitate

Laurii istoriei, înmînați de Mihai Răzvan Ungureanu

● prim-ministrul a fost prezent la Iași pentru premierea participanților la faza națională a Olimpiadei de Istorie

● premierul a punctat meritele disciplinei

pagina 2

Tabletă

Primii care au închinat steagul

● dezertori sînt și aceia care n-au plecat, dar stau feriți de responsabilități

● să-i privim încruntați pe cei care au părăsit decența și bunul simț

pagina 6

Reportaj

La Vama celor 70 de țări

● ouăle arată ca niște bibelouri pe care au fost lipite șiraguri de mărgele colorate

● surorile Orșivschi s-au apucat de încondeiat din pasiune, li s-a părut ceva firesc

pagina 11

Dezbatere

Frunzăverde și partidul veștejit

● despre plecările din PDL au comentat jurnaliștii Silviu Sergiu, Cristian Pîrvulescu și Ioana Lupea

pagina 13

opinia veche

este editată de studenți ai Departamentului de Jurnalism și Științe ale Comunicării și se adresează exclusiv mediului academic.

În coloană, adunarea

Intelectualii români, luați la bani mărunți

„Elita intelectuală românească între anii 1930 și 1950” a fost tema conferinței susținute de istoricul **Lucian Boia**, profesor la **Facultatea de Istorie** de la **Universitatea din București**, miercuri, 4 aprilie, în **Aula Magna „Mihai Eminescu” a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (UAIC)**. Prof. univ. dr. **Vasile Ișan**, rectorul **UAIC**, a deschis întîlnirea cu o scurtă cuvîntare, citîndu-l pe istoricul neamț **Leopold Von Ranke**, care spunea că „în ochii Lui Dumnezeu, fiecare generație este egală”.

Luînd cuvîntul, **Lucian Boia** a dezvăluit celor prezenți motivul pentru care a ales această perioadă dificilă din istoria românilor ca obiect de studiu. „Au fost șapte schimbări de regim în ceva mai mult de zece ani. Poate am fost puțin sadic, puteam să aleg o perioadă mai liniștită, dar cu siguranță și rezultatul ar fi fost mai puțin interesant”, a declarat acesta. Istoricul a subliniat apoi cîteva dintre aspectele ultimei sale cărți, „Capcanele istoriei. Elita intelectuală românească între 1930 și 1950”, vorbind despre efervescența culturală din perioada interbelică, disocierea din presa românească, rolul lui **Carol al II-lea** în viața culturală și cum se raportau intelectualii la putere. „M-au ajutat mult arhivele Securității, care avea niște dosare splendide despre intelectualii vremii”, a mai spus acesta.

În finalul conferinței, **Lucian Boia** împreună cu prof. univ. dr. **Gheorghe Iacob**, prorector pentru programe de licență la **UAIC**, au răspuns la întrebări ale publicului. Aceasta este a doua conferință a istoricului la **Iași**.

Ioan STOLERU

Debut în proză scurtă

Librăria **Cărturești** din **Iulius Mall** a găzduit sîmbătă, 6 aprilie, începînd cu ora 19.00, lansarea volumului „Oameni” a scriitorului clujean **Mihai Mateiu**. Evenimentul a avut loc cu participarea autorului și i-a avut ca invitați pe **Dan Daia**, asistent cultural la **Centrul Cultural Francez (CCF)** și pe criticul literar **Bogdan Crețu**, lector la **Catedra de Literatură Română** din cadrul **Facultății de Litere a Universității „Alexandru Ioan Cuza”** din **Iași**.

Volumul de 13 povestiri „Oameni”, publicat cu sprijinul **Editurii Casa de Pariuri Literare**, este prima carte a scriitorului **Mihai Mateiu**. „Ceea ce frapează e simplitatea, un gest de maturitate în proză. Nu se văd «cusăturile» în scriitura lui Mihai Mateiu”, a precizat criticul **Bogdan Crețu** în prezentarea cărții.

Participanții la eveniment au avut parte și de o primă lectură publică a uneia dintre prozele scurte cuprinse în volum, intitulată „Moș Crăciun”. De asemenea, autorul a lansat un dialog deschis cu cei prezenți. „Mi-ar plăcea ca publicul de la Iași să fie la fel de curios ca și mine. Eu am fost întotdeauna curios în ceea ce-i privește pe alți autori, atît la nivel de scriitură cît și de viață pur și simplu”, a menționat **Mihai Mateiu**.

Lansarea volumului „Oameni” a făcut parte din seria de evenimente culturale incluse în proiectul „Café-kultour”, organizat, în parteneriat, de **CCF** și **Centrul Cultural German** în perioada 3 – 29 aprilie.

Anca TOMA

O nouă vizită

Laurii istoriei înmînați de Mihai Răzvan Ungureanu

● premierul a punctat meritele disciplinei, susținînd că este o materie superioară celorlalte

Liliana Romanciuc, prim ministrul și prof. univ. dr. Vasile Ișan

În perioada 3 – 7 aprilie, la **Iași**, a fost organizată cea de-a XXVI-a ediție a **Olimpiadei de Istorie**, faza națională, de către **Ministerul Educației**, **Cercetării**, **Tineretului și Sportului (MECTS)** și **Inspectoratul Școlar Județean Iași (ISJ)**. Premierea participanților cu rezultatele cele mai bune a avut loc sîmbătă, în **Aula Magna „Mihai Eminescu”** a **Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)** începînd cu ora 10.30, în prezența prim-ministrului, **Mihai Răzvan Ungureanu**, a inspectorului general de la **MECTS**, **Doru Dumitrescu**, a inspectorului general **ISJ Iași**, **Liliana Romaniuc**, a rectorului **UAIC**, prof. univ. dr. **Vasile Ișan**, decanului **Facultății de Istorie**, prof. univ. dr. **Petronel Zahariuc**, președintele comisiei, prof. univ. dr. **Gheorghe Iacob**, și a reprezentanților din partea municipalității.

Dacă inspectorul **MECTS** a felicitat candidații pentru rezultatele obținute, „modul de tratare al subiectelor fiind mult mai bun decît în ultimii ani, ceea ce dovedește că munca la clasa a colegilor mei a fost superioară celei din anii trecuți”, inspectorul **ISJ Iași** a ținut să sublinieze importanța modelelor pe care le oferă societatea românească de astăzi. Premierul **Mihai Răzvan Ungureanu** însă, a punctat meritele istoriei, demonstrînd astfel că este o materie superioară celorlalte. „Studiul acesteia este foarte nobil și, pentru că este atît de nobil, nu poate să atragă decît spiritele nobile, pentru că este izvorul tuturor cunoașterii cunoștințelor despre om”, a declarat acesta.

Olimpici în cunoștințe

Premierul a mai adăugat că analiza trecutului este un mecanism care implică stăpînirea limbii materne, pentru că altfel „nu poți face istorie, dacă nu o cunoști pînă în cele mai intime detalii ale sale. Limba română este o limbă foarte frumoasă și foarte grea. E grea pentru spiritele superficiale, e foarte frumoasă și bogată pentru cine are răbdare să-i caute tainele”.

La finalul discursului său, **Mihai Răzvan Ungureanu** i-a avertizat pe olimpici de rolul pe care îl vor îndeplini în societate ca și istorici. „Atenție, că veți fi depozitarii unor mari secrete. Veți ști despre această națiune mai mult decît știe un om obișnuit! Păstrați-le bine, pentru că o să avem nevoie de ele, în viitor! Cunoașterea istorică este cunoașterea absolută”.

Ceremonia s-a încheiat cu înmînarea de către primul ministru a medaliilor și diplomele celor 15 premianți. Pentru locurile I, II, și III, de la clasa a VIII-a pînă la a XII-a, a fost desemnat cîte un elev, astfel pe podium situîndu-se cîte cinci liceeni, de vîrste diferite, însă nici un reprezentat al județului **Iași**.

Premierul **României**, **Mihai Răzvan Ungureanu**, a fost la rîndul său premiant al **Olimpiadei Naționale de Istorie** în anul 1985.

Iulia CIUHU

Politehnica are decani noi

● pe 4 aprilie au fost validați conducătorii celor 11 facultăți pentru mandatul 2012-2016

Săptămîna trecută, la **Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași (UTI)**, au fost aleși decanii celor 11 facultăți. Astfel, dacă pe 2 și 3 aprilie rectorul instituției și prorectorii acesteia i-au intervievat pe cei 24 candidați care au primit avizul din partea **Consiliilor Facultăților**, pe 4 aprilie, în ședința de **Senat**, aleșii votați de comisie au fost validați. „S-a organizat un concurs bazat pe norme, legi și regulamente, astfel încît selecția s-a desfășurat în conformitate cu Legea Educației Naționale și cu Carta Universitară”, a declarat conf. univ. dr. ing. **Irina Lungu**, prorector responsabil cu **Relațiile Internaționale** și cu imaginea universitară a **UTI**.

Astfel, pînă în 2016, la conducerea **Facultății de Automatică și Calculatoare** se va afla prof. univ. dr. ing. **Corneliu Lazăr**, în timp ce decanul **Facultății de Inginerie Chimică și Protecție a Mediului** va fi prof. univ. dr. ing. **Dan Cașcaval**. **Facultatea de Construcții și Instalații** va fi reprezentată de prof. univ. dr. ing. **Mihai Budescu**, iar **Facultatea de Construcții de Mașini și Management Industrial** de prof. univ. dr. ing. **Gheorghe Nagîț**. Decan al **Facultății de Electronică**, **Telecomunicații și Tehnologia Informației** a fost desemnat prof. univ. dr. ing. **Ion Bogdan**, iar cel al **Facultății de Arhitectură „G.M. Cantacuzino”**, conf. univ. dr. ing. **Tania Mariana Hapurne**.

Conducerea **Facultății de Textile – Pielărie și Management Industrial** va fi preluată pentru următorul mandat de către conf. univ. dr. ing. **Maria – Carmen Loghin**, în timp ce **Facultatea de Hidrotehnică, Geodezie și Ingineria Mediului** va fi condusă de prof. univ. dr. ing. **Florian Stătescu**. Decanul de la **Știința și Ingineria Materialelor** va fi conf. univ. dr. ing. **Iulian Ioniță**, în timp ce la șefia **Ingineriei Electrice, Energetice și a Informaticii Aplicate** se va afla prof. univ. dr. ing. **Dumitru – Marcel Istrate**. În cazul **Facultatății de Mecanică**, conducerea urmează să fie preluată de către prof. univ. dr. ing. **Cezar Oprișan**.

Noua conducere a universității se întregește

Desemnări sincronizate

Singurele instituții de învățămînt superior ieșene care încă nu au stabilit decanii sînt **Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa”** și **Universitatea de Arte „George Enescu” (UAGE)**. Conducerile acestor instituții au stabilit ca interviurile vor avea loc pe 10 aprilie. „La fiecare facultate sînt cîte doi candidați, toți făcînd parte din consiliile acestora. Marți vor fi audiați în fața unei comisii formate din rector, prorectori și directorii facultăților”, a declarat prof. univ. dr. **Doru Albu**, prorector cu activitatea didactică la **UAGE**.

În același timp, la **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”** din **Iași**, situația privind alegerea decanului la **Facultatea de Informatică** nu s-a rezolvat nici în urma ședinței de **Senat** din data de 5 aprilie. Aceasta a fost amînată pentru următoarea întîlnire a structurii de conducere.

Dan CONDREA

S-au validat departamentele Universității „Cuza”

● cele mai mari schimbări vor fi la Facultatea de Litere ● aici s-au ales și directorii structurilor

În ședința **Senatului** de la **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (UAIC)**, de joi, 5 aprilie, s-a validat noua structură a departamentelor din interiorul facultăților instituției de învățămînt superior. Astfel, numărul acestor diviziuni a crescut de la 20 la 23, la **Filosofie și Științe Politice**, **Economie și Administrarea Afacerilor (FEAA)** și **Psihologie și Științe ale Educației** înființîndu-se cîte un nou departament. „Toate cele propuse de către facultăți au fost validate, fiind analizate mai întîi de Consiliul de Administrație și apoi aprobate de Senat”, a declarat prof. univ. dr. **Ovidiu Cîrjă**, președintele **Senatului** de la **UAIC**.

Astfel, după reorganizare, zece dintre facultățile instituției de învățămînt superior vor avea în structura lor un singur departament, care poartă numele facultății de care aparțin. Pe același principiu, la **Geografie și Geologie** vor rămîne în continuare două, același număr ca și la **Facultatea de Filosofie și Științe ale Educației**, care a primit aprobarea **Senatului** de a înființa, începînd cu acest an, un nou departament. Trei astfel de structuri se regăsesc la **FEAA**, unde a fost creată una destinată exclusiv cercetării, iar la **Psihologie** s-au înființat două departamente prin divizarea celui de „Psihologie și Științe ale Educației” într-unul de „Psihologie” și unul de „Științe ale Educației”, pe lîngă cel de „Pregătire a Personalului Didactic” deja existent.

Facultatea care a trecut prin cea mai drastică reorganizare este cea de **Litere**, unde s-au unit departamentele de „Jurnalism și Stiințe ale Comunicării” și „Limbă și Literatură română și Literatură Comparată” creîndu-l pe cel de „Romanistică, Jurnalism – științe ale comunicării și Literatură comparată”. S-a păstrat aceeași formă a celui de „Limbi și literaturi străine” și s-a mai creat unul destinat exclusiv activității de cercetare. „Sînt schimbări și nu prea. Majoritatea facultăților au păstrat vechea structură dar se observă în general o tendință de modificare. Aceasta însă nu trebuie văzută ca o revenire la vechile catedre, ci doar o reorganizare în funcție de evoluția facultăților, unde chiar era necesară”, a declarat prof. univ. dr. **Gheorghe Iacob**, prorector pentru programe de licență la **UAIC**.

Literele sînt cele mai harnice

În cazul **Facultății de Litere**, vineri au avut loc și alegerile pentru funcția de directori ai celor trei noi departamente. Astfel, la conducerea **Departamentul de Limbi și literaturi străine** a fost desemnat, în urma alegerilor, conf. univ. dr. **Dragoș Cojocaru**, la șefia **Departamentului de Romanistică, Jurnalism – științe ale comunicării și Literatură comparată** se va afla lect. univ. dr. **Alex Savitescu**, iar la conducerea **Departamentului de cercetare** a fost numit singurul candidat, conf. univ. dr. **Cătălin Constantinescu**. „Tin să specific că aceasta este o funcție administrativă și nu un titlu onorific. Am candidat în ideea în care eu am considerat că am făcut ceva benefic pentru universitate pînă în prezent și aș putea face încontinuare același lucru”, a declarat lect. univ. dr. **Alex Savitescu**.

Conform predeverilor **Legii Educației**, s-au desființat și catedrele din interiorul facultăților, acestea purtînd acum numele de colective.

Dan CONDREA

Cuzanet
Agenția de Știri a Universității "Al. I. Cuza" Iași
Revista „Opinia veche” folosește informații furnizate de CUZANET, Agenția de Știri a Universității „Alexandru Ioan Cuza”.
www.cuzanet.ro

Bacalaureatul contează și mai mult

Universitățile subțiază dosarele de admitere

● de anul viitor, pentru intrarea la facultate va putea fi obligatoriu examenul scris sau oral

Instituțiile de învățământ superior din Iași au început să modifice metodologiile de admitere în conformitate cu ordinul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS), publicat pe 13 martie în Monitorul Oficial. Astfel, pentru a fi admiși la studii de licență, viitorii studenți nu se vor mai putea baza pe notele și mediile obținute în liceu.

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” (USAMV) din **Iași** a fost prima care a făcut publică noua metodologie pe site-ul oficial al instituției. Conform acesteia, admiterea la oricare dintre cele patru facultăți ale **USAMV** se va face pe bază de dosar. Media de intrare se va obține din nota de la proba de limba și literatura română, în procent de 50% și tot în aceeași măsură va conta și nota de la una din celelalte probe susținute de absolventul de liceu. „Noi am acordat importanța cuvenită admiterii, am elaborat metodologia, am stabilit criteriile de departajare astfel încît cei care se vor îndrepta spre universitatea noastră să știe din timp care sînt aceste criterii. Modificările se referă la faptul că n-a mai fost posibil să luăm în calcul media anilor și atunci a trebuit să găsim o soluție obiectivă legată de acele discipline la care se dă probă scrisă, dînd posibilitatea candidatului să aleagă una din notele obținute la aceste probe”, a declarat prof. univ. dr. **Ioan Țenu**, prorector cu activitatea educațională la **USAMV**.

La Sport, Informatică și Drept, probe speciale

Dacă înainte legislația permitea folosirea mediei pe cei patru ani de liceu drept criteriu de admitere, acum reprezentanții instituției de învățământ superior s-au văzut nevoiți să o elimine, cu toate că hotărîrea **MECTS** a venit destul de tîrziu pentru a putea fi introduse probe de specialitate. Mai ales în cazul **Agronomiei**, unde în trecut nu existau astfel de examene. „Părerea mea este că nu se putea introduce o probă de admitere acum, adică să modifici condițiile de joc în timpul jocului. Dacă vrei să impui un examen de admitere, acela trebuie pregătit cu cel puțin un an înainte. Nu acum, cînd mai sînt două luni, să spui că dai examen. Vom lua în considerare acest lucru pentru anul viitor, dacă se va impune o astfel de decizie”, a mai precizat prof. univ. dr. **Ioan Țenu**.

În cazul **Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)**, din cele 15 facultăți doar trei au introdus probe speciale de departajare pentru admiterea în anul universitar 2012-2013. Astfel, candidații la **Facultatea de Informatică** vor trebui să susțină un examen la matematică sau informatică, la alegere. Cei care vor opta pentru **Facultatea de Educație Fizică și Sport** vor da, ca și în anii anteriori, o probă eliminatorie de aptitudini sportive, de tip „admis / respins”. Pentru a intra la **Facultatea de Drept**, absolvenții de liceu vor da un examen la limba română, cum s-a întîmplat și la admiterea din anul universitar 2011-2012, cînd candidații au susținut un examen scris de gramatică. Atît la **Drept** cît și la **Informatică**, nota la proba scrisă va conta în procent de 50%.

Pe de altă parte, la facultățile de **Chimie**, **Geografie și Geologie**, **Matematică** și **Teologie Ortodoxă**, admiterea se va face pe baza mediei ponderate dintre media de la bacalaureat și nota de la proba scrisă pentru care elevul poate opta în conformitate cu filiera, profilul și specializarea urmată în liceu. În cazul celorlalte opt facultăți ale **UAIC**, criteriul unic de admitere va fi media generală de la examenul de bacalaureat. Reprezentanții instituției de învățământ superior au adaptat metodologia în conformitate cu **Ordinul de Ministru** privind organizarea admiterii, luînd însă în considerare și riscurile unor modificări drastice într-un interval de timp relativ scurt. „Ministerul anunță acum aceste criterii, cu două-trei luni înainte, venind și cu modificări, eventual, deși legea spune că trebuie date cu șase luni înainte. Noi am respectat legea și am anunțat din ianuarie criteriile aprobate de Senat, au fost și publicate pe site. Ne-au pus într-o situație delicată însă am găsit o formulă care să nu deranjeze candidații. Facultățile au stabilit o serie de condiții și, pînă la urmă, am realizat că foarte multe țin cont de media la bacalaureat”, a declarat prof. univ. dr. **Gheorghe Iacob**, prorector pentru programe de licență și activități de formare a personalului didactic din învățământul preuniversitar la **UAIC**.

Acesta consideră riscantă introducerea unor probe de strictă specialitate la ora actuală, facultățile „cu cerere mică” putînd pierde, astfel, un număr mare de candidați. „Consolarea este că departajarea după noile criterii funcționează doar un semestru, mai apoi se reașază listele, cu raportul buget-taxă și următoarele cinci semestre merg după criteriul de valoare și calitate. Dacă se anunța cu șase luni mai devreme, probabil universitatea ar fi avut cel puțin o probă de admitere, un test depinzînd de specificul facultății”, a completat prof. univ. dr. **Gheorghe Iacob**.

De la anu', cea mai simplă soluție - testul grilă

Două facultăți cu examen la Politehnică

Modificări în metodologia de admitere s-au făcut și la **Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” (UTI)** din **Iași**. Aici, majoritatea facultăților vor organiza cîte două sesiuni de admitere pe bază de dosar, între 16-31 iulie și 6-21 septembrie. Deocamdată, doar **Facultatea de Arhitectură „G.M. Cantacuzino”** și cea de **Automatică și Calculatoare** au impus teste obligatorii, de specialitate, iar la nivelul **Facultăților de Construcții de Mașini și Management Industrial**, al celei de **Mecanică**, respectiv de **Știința și Ingineria Materialelor** rămîne să se stabilească dacă va fi introdus, ca probă obligatorie, un test de tip grilă, specific specializării pentru care optează candidatul. În rest, celelalte facultăți vor lua în considerare drept criterii de admitere media la bacalaureat și nota la una dintre probele susținute în cadrul examenului de la finalului ciclului de liceu.

Tot în decursul săptămînii trecute au fost făcute publice și noile criterii de admitere la **Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” (UMF)** din **Iași**. Conform conducerii universității, modificările aduse nu sînt semnificative, admiterea bazîndu-se deja, într-un anumit procent, pe notele obținute la o probă de specialitate. Totuși, dacă înainte se lua în calcul și media din timpul liceului, acum cea de admitere va fi alcătuită din 75%, nota obținută la testul grilă specific fiecărei facultăți, și 25%, media la examenul de bacalaureat. „Dacă ne punem în locul studentului, nu ne-ar conveni ca, într-un timp atît de scurt, universitatea să se gîndească, să mai vină cu alte păreri. Iar faptul că ordinul a fost emis abia în martie nu trebuie să conteze. Este lege și ea trebuie respectată”, a declarat conf. univ. dr. **Dragoș Pieptu**, prorector **UMF**.

Tot pe baza vechilor criterii se va face și admiterea la **Universitatea de Arte „George Enescu” (UAGE)** din **Iași**, unde media anuală nu a fost niciodată luată în calcul la stabilirea clasamentelor. Astfel, la **Facultatea de Interpretare Muzicală** nota finală de admitere se va obține în 25% proba de solfegiu și 75% proba tehnică. În cazul **Facultății de Muzicologie și Pedagogie Muzicală** precum și cea de **Teatru** vor exista, pe lîngă probele practice, și probe eliminatorii, de tip „admis / respins”, iar admiterea la **Facultatea de Arte Plastice, Decorative și Design** se va face pe baza unei medii la care va conta cea de bacalaureat în procent de 10% și 90% media notelor obținute la probele de specialitate.

„Singura modificare ar fi că am mai introdus o proba eliminatorie la anumite specializări. În rest, ordinul nu a adus modificări pentru că la noi se dădeau examene și înainte, nu se luau în considerare notele din liceu. La noi este foarte importantă probă practică. Proba tehnică, de game și studii, de exemplu, rămîne să fie dată, pentru că trebuie totuși să vedem și noi care este valoarea tînărului respectiv”, a declarat prof. univ. dr. **Doru Albu**, prorector cu activitatea didactică la **UAGE**.

Interviuri la master

Dacă în cazul admiterii la studii de licență ordinul de luna trecută, emis de **MECTS** a adus anumite schimbări, pentru cei care vor opta în anul universitar 2012-2013 să urmeze cursuri de master există noutăți doar în cazul **UAIC** și **UTI**. Prima instituție de învățământ superior este nevoită să renunțe, conform **Ordinului de Ministru**, la algoritmul de calcul al mediei de admitere care includea, pînă acum, și media anilor de studiu. „Se pot lua în calcul, cumulat, doar media de la examenul de licență sau, individual, de la cele două probe. La examenul de licență sînt două probe: susținerea propriu-zisă a tezei și evaluarea cunoștințelor de specialitate. Acum acestea vor fi luate în considerare, iar cîteva facultăți au introdus interviuri, cum ar fi cea de Informatică sau Educație Fizică și Sport”, a declarat prof. univ. dr. **Ovidiu Iancu**, prorector cu programe masterat și studii doctorale la **UAIC**.

Pe de altă parte, la **UTI**, admiterea la master se face deja diferit la fiecare facultate. Astfel, la patru dintre acestea sînt organizate interviuri care contează, alături de media de la licență, în calculul mediei de admitere. Mai mult, pentru a urma studii de master la specializarea **Hidrotehnică**, studenții trebuie să susțină un test de specialitate, iar la restul se va intra pe baza notei de la licență.

Deși **Ordinul de Ministru** din data de 13 martie contravine legislației în vigoare, toate universitățile ieșene de stat își vor publica metodologiile de admitere revizuite pe site-urile oficiale astfel încît candidații pentru anul universitar 2012-2013 să se poată orienta în funcție de noile prevederi.

Mădălina OLARIU
Anca TOMA

Șah - mat

Urbea uitată de toți

● atunci cînd nu există urechi prietenoase, degeaba-ți strici plămînii urlînd, că nu te ascultă nimeni

Este o vorbă din popor care spune că omul sfințește locul. Personal însă, cred că există o valență nespusă la această expresie. O valență care se referă la rădăcinile pe care acel om le are față de locul respectiv. Pentru că, pînă la urmă, indiferent că ar fi vorba despre o casă, un apartament, un birou, un amfiteatru sau, de ce nu, o redacție, omul poate la fel de bine să strice locul ăla pînă să apuce să-l sfințească.

Un astfel de caz este urbea uitată a **Iașilor**. În diversele noastre întîlniri cu profesorii de la universitățile de stat din oraș, am tras o concluzie destul de amară: lumea ne-a cam uitat. De altfel, una dintre expresiile preferate ale multor cadre didactice cu care am avut șansa și să colaborăm începe mai mereu cu „lucrurile sînt cum sînt acuma, dar se vede că nu mai e Adomniței ministru”. Noi am zîmbit și am aprobat mereu, gîndindu-ne că în orice profesie e nevoie să existe și un strop de invidie, că altfel nu s-ar naște nici un soi de competiție.

Însă am fost pentru o clipă onești și am luat abacul în mînă. În comisiile de abilitare, la nivelul țării, există din ce în ce mai puțini membri care au rădăcini în mediul academic ieșean. Iar majoritatea problemelor de ordin financiar ale învățământului superior încep să fie sesizate de la **Iași**, ca mai apoi să se propage, ca un ecou, în centrele universitare din întreaga țară. Acum, nu mă înțelegeți greșit. Departe de mine gîndul că, în economia academică, **Iașul** ar fi oaia neagră pe care n-o iubește nimeni. Dar trebuie să remarcăm că la nivel de influență în minister n-am dus-o bine sub **Daniel Funeriu**. Și atunci cînd nu există urechi prietenoase în funcții de putere degeaba-ți strici plămînii urlînd, că nu te ascultă nimeni.

Să luăm un exemplu concret al situației. În toate mandatele sale, **Emil Boc** nu a făcut nici o vizită în **Iași** care nu era însemnată pe agenda **Guvernului**. **Mihai Răzvan Ungureanu** este însă la a doua călătorie spre capitala **Moldovei** la nici două luni de cînd a fost investit în funcția de prim ministru al țării. Și acum a venit doar ca să decerneze o mînă de medalii celor mai buni olimpici istorici. Dacă reușim să privim dincolo de politic, am vedea poate un om care, indiferent cît de departe a ajuns, păstrează o amintire caldă profesorilor, studenților și colegilor cu care a lucrat odată.

Pentru că această loialitate a locului este una dintre trăsăturile cel mai ușor de pervertit. Adesea, indiferent cît de adînc ți-ai înfipt rădăcinile undeva, cînd ți le scoți ca să te-ndepărtezi, te usuci și uiți pentru totdeauna de unde ai plecat.

Cătălin HOPULELE

● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS ● PULS

Sfat divers

Pentru toate pițipoancele care vin la conferințe doar ca să se laude ulterior că au fost și ele la un eveniment cultural, chiar dacă n-au înțeles nimic și pe parcursul discuției s-au foit, au trimis mesaje și s-au scobit între dinți în Aula Magna: data viitoare cînd mai veniți, crezînd că vă crește vreun indice intelectual doar pentru prezență, măcar aveți decența să vă îmbrăcați corespunzător, nu ca la un concert Lady Gaga.

Fără sos

Sîntem neoficial abonați permanenți ai shawormeriei D'oha. Numai că de la o vreme băieții ne cam dezamăgesc. La comenzi mai mari uită să pună maioneză și, cireașa de pe tort, săptămîna trecută am comandat un hot dog la care ne-au dat tot mai puțin hotdog-ul. Cremvurștiul ia-l de unde nu-i. Să nu se mai întîmple, băieți, că nu ne dor picioarele să mai facem 200 de metri în plus pînă la Prima.

Hei, tramvai

Una dintre cele mai mari bucurii pe care le-am avut anul acesta universitar a fost cînd stăteam liniștit săptămîna trecută în cămin și deodată am auzit un sunet familiar, plăcut, de care aproape uitasem. Nu, nu era bufnița care ne bîntuie noapte de noapte, nici manelele de la camera de vizavi, ci chiar tramvaiul care, după atîta pauză, a început să circule din nou pînă sus, la Agronomie. Nu știm alții cum sînt, dar nouă chiar ne-a lipsit.

Cu traista plină și burta goală

Tîrgul care sfîrșește postul

Preț de un weekend, la mănăstirea Golia, pe lîngă slujbele obișnuite, s-a făcut loc gospodinelor să își înșire merindele. Cu o săptămînă înaintea Sărbătorilor Pascale, ieșenii au găsit pe mesele din parcarea clădirii sfinte dulcețuri de trandafir și cozonac, dar și brățări din plastic ori de rășină. Au lipsit doar ouăle încondeiate, dar oamenii nu le-au simțit lipsa. Pînă la Paște mai sînt șapte zile de post.

Cum nu am dat de mult pe la biserică, îmi revanșa mergînd la tîrgul de produse culinare „De Paște la Golia". În parcarea mică din fața mănăstirii stau înghesuite cîteva construcții din pînză albastră care adăpostesc bucate de pus pe mesele celor care celebrează sărbătoarea pascală. În primul cort, așezate ca la paradă, stau în linie cîteva tăvi cu prăjituri. Dintre toate, baclavalele îmi fac cel mai insistent cu ochiul, dar am bani doar pentru o cafea și trei

● baclavalele sînt ca niște sarmale dulci ● „de-ar ști lumea cîtă sănătate are sfecla, taraba ar fi goală"

Lecție de gastronomie în parcare

● două sticle de vin natural mă fac să înghit în sec

covrigi, așa că merg mai departe. La următoarea tarabă stau așezate, ca într-o joacă, obiecte create de copiii cu dizabilități de la **Centrul Social-Educativa** din **Galata**.

Într-un coș sînt înșirate cîteva felicitări cu flori decupate cu *cutter*-ul, iar pe masă lumînări, aranjamente și inimioare din hîrtie lipite pe bucățele de pînză. Am cumpărat una din bucățile de material decupate cu grijă și mi s-a părut că mai mult am luat-o pe gratis pentru că am scos din buzunar doar un leu. Trec repede pe lîngă produsele naturiste și ajung la tăvile cu plăcinte și cozonaci, colăcei și pîini împletite. Merindele coapte în cuptor sînt străjuite strașnic de o babă și un moșneag desenați în aluat. Au pometii rumeni și ieșiți în relief, ceea ce mă face să o întreb pe vînzătoarea durdulie care e secretul care a dat expresivitate sculpturilor. „Nu pot să-ți zic că mi-ai fura meseria," spune aceasta grav. Reușesc cu greu să îi explic că nu aș ști să fac nici cel mai simplu aluat, darămite să mai și modelez chipuri de om. Într-un final îmi vinde pentru un zîmbet și un „săru'mîna" secretul: un pic mai mult aluat în zona pometilor.

De la prăvălia cu pîine mă îndrept vizavi, la cea cu preparate din carne. Mușchiul de vită afumat, șunca și cîrnăciorii, costițe și caltaboși legați cu sfoară îmbie toți trecătorii să guste măcar din ochi bucatele, dacă postul nu le dă voie încă să se înfrupte. La cortul vecin, două sticle de vin natural „din care poți gusta strugurii", cum îl laudă un bărbat roșu în obraji, mă fac să înghit în sec. Mă întorc dezorientat spre taraba pe care tronau bucățile de carne afumată apoi iar spre sticlele cu vin. Nici nu mai știu la care să privesc așa că plec visînd, cu micuța inimioară cumpărată, spre toneta cu covrigi din stația de tramvai. Acum abia văd că pe spatele ei era lipit un mic răvaș: *Dragostea constă în dorința de a da ceea ce este al tău altuia și de a simți fericirea acestuia ca și cum ar fi a ta...*

Andrei MIHAI

De vineri pînă duminică am avut dezlegare la carne

Păcatul din fața bisericii

● bătrînica se uită cu jind la o bucată de brînză

Primul stand din **Tîrgu' Cucu** la care mă îndrept este cel al doamnei **Doina** din **Ciurbești**. De aici cumpăr baclava de casă la trei lei suta de grame și, pînă să intru în vorbă, apare fiica ei, cea care se ocupă cu vînzare, căci „fata mea e responsabilă, eu sînt aici doar ca să-i țin locul", îmi spune ea și se întoarce să o cumințească pe nepoata vorbăreață.

Gust din baclavalele de casă care îmi seamănă tot mai mult cu niște sarmale dulci, și mă îndrept fără să fiu atent la săpunurile naturale, la standul domnului **Florin Anghelea** din **Iași**. El vinde conserve făcute de soție. Decid să cumpăr un borcan mic de tocană de legume „MAT60" cu șapte lei și, pînă să văd dacă am „doi lei ca să-mi dea cinci", mă trezesc că sînt intervievat de o echipă de televiziune, fără nici o introducere. „Doar am venit să mă uit, m-a trimis mama", le răspund fără să mă uit la cameră, cu speranța că vor pleca spre alt vizitator.

Ultima sticlă de vin

Merg mai departe, unde mă așteptam să fie vin însă bătrînelul de aici îmi spune cu părere de rău că e „doar sirop". Urmează un stand gol, încă unul cu mărțișoare și ajung la unul cu carne. Mirosul produselor de aici ar scoate și-un călugăr de la rugăciune, dar e post. Eh! Bătrînica de lîngă mine se uită cu jind la o bucată de brînză pe care tocmai o plătește și se apropie de mine la mezeluri.

Dintre cele două bucăți de slănină îi zic doamnei de la **Fălticeni** că vreau și eu una, dar să vină și colega ca să facem chetă, nu cumva să o pierd. Pînă la urmă o pune pe cîntar și, cum costă „doar 5,90" o cumpăr eu. Îi zic lui **Mihai**, care a urmărit toată scena, că slănina ar merge cu niște ceapă și ceva vin, numai bine pentru domnul de lîngă, care vine de la „Hilița, de unde-s cireși mulți și-i lacul ăla mare", să-mi propună spre vînzare ultima sticlă de căpșunică, după cum se laudă. Dar nu mai avem bani, s-au dus pe mîncare. Pînă ajunge **Livia** să contribuie și ea la chetă, mă plimb prin micul tîrg și observ că din tramvaie oamenii își lungesc privirea spre mesele din tîrg. Într-un final, colega noastră vine cu zece lei, spre bucuria lui **Mihai** și a mea și mergem să luam vinul. Tot roșu, dar de altă firmă și cu alt gust, era și siropul din sticla cu aspect ieftin al bătrînei care ne-a luat-o înainte vitejește. În mîna stîngă ținea strîns sucul cu E-uri, iar în cea dreaptă un coș cu preparate naturale. Pînă la urmă, nimeni n-a murit din prea multe adaosuri artificiale.

Georgel COSTIȚĂ

Izuri de frupt învelite în șerbet

● un alt prisăcar, ceva mai sărac în ofertă, a umplut masa cu miere de vînzare

Corturile de un albastru țipător înscriu un semicerc. Parcarea mănăstirii **Golia** găzduiește amatorii de produse bio, eco sau *handmade* care se plimbă de la un stand la altul, iar comercianții te îndeamnă insistent să zăbovești în fața preparatelor atît de atent muncite. Nu îi deznădăjduiește înădușeala de sub norii parcă de vară timpurie, nici drumul lung la care au pornit cu desaga plină de dimineață sau cumpărătorii care se lasă prea mult așteptați. Tîrgul este aproape gol, iar curioșii răzleți nu poposesc prea mult în fața meselor pline de bunătăți.

Imediat lîngă, un apicultor a expus, printre lumînări pentru biserică, și borcănele cu propolis, candele din ceară, sculptate în formă de **Moș Crăciun** sau întruchipînd îngerași, pe care „le poți face cum vrei tu, ori la căldură – dar să ai grijă să nu le topești, că dup-aia ai muncit degeaba – ori sculptîndu-le cu un briceag sau cu o lamă foarte subțire de cuțit."

Concurența, un alt prisăcar, ceva mai sărac în ofertă, a umplut masa cu miere de vînzare. Standul însă nu este supravegheat de nimeni, așa încît fiecare s-ar putea servi după bunul plac.

Noi încă avem gospodine

Chiar și așa, aflu de la vecinul de stand că „nu știu unde a dispărut, dar dacă vrei ceva îți pot da eu pînă se întoarce proprietarul". Este de loc din **Cîmpulung Moldovenesc** și comercializează dulcețuri și siropuri naturale de ani de zile. Ca dovadă a calității produselor, îmi povestește că a fost și în străinătate să expună, unde a făcut vînzări „chiar bunicele. Pentru că, acolo, o dulceață de afine făcută ca la mama acasă este chiar inedită, nu găsești pe toate drumurile, ca la noi. Că încă avem gospodine și ele mai fac în casă cînd e sezon, ei habar n-au de așa ceva".

Trec destul de repede pe lîngă standul handmade, cu cercei din rășină sintetică și ajung în fața unei doamne care vinde, pe lîngă salata de sfeclă cu hrean, șerbet. De toate felurile: de zmeură, afine, trandafiri, lămîie sau de cătină, pentru că „azi cumpărătorul vrea diversitate și asta trebuie să-i dăm, nu?". Tot cătină găsesc și la ultimul stand, așezată lîngă produse lactate, și ele bio, de data aceasta îmbuteliată în sticle de jumătate de litru, făcută suc și îndulcită cu miere. Colegii de stand îl întrerup pe domnul care-mi explică foarte serios despre beneficiile cătinii, cu un „scuză-l domnișoară că vorbește parc-ar fi la casa de copii, dar știi tu, e din Podu Iloaiei. Hai aici la brînzeturi, că eu stau în Iași, altfel vorbim", după care mă îndeamnă să gust din orice tip de brînză, „că de la noi clientul tre' să plece zîmbind".

Livia RUSU

Bucătăresele fac dulcețuri bune

Piramida gustărilor iuți

● părăsesc beția de arome și mă îndrept spre bijuterii

Mă uit pe geamul tramvaiului cu speranța că aș putea surprinde imaginea unui tîrg în spirit medieaval, cu multă lume, gălăgie și mișcare. Dar în momentul în care ajung în fața tarabelor cu preparate pascale, văd doar corturile păzite de proprietari. Pe ici, pe colo se mai plimbă cîte un cumpărător rătăcit. Încep călătoria din locul unde văd mai multă lume. „Produse autohtone aveți?", întreabă o femeie modest îmbrăcată și gîrbovită, adulmecînd o bucată de săpun cu glicerină. Vînzătoarea care cu un minut în urmă se lăuda că marfa ei e adusă din **Anglia**, scoate la văzul curioasei niște bucăți de ceva alb, care arată mai puțin atrăgător decît prototipul de pe masă. „Astea au miros mult mai puternic și nu sînt sintetice, de ce nu le scoateți la vînzare? Să nu credeți că nu vor fi apreciate doar pentru că arată mai urît, sînt lecuitoare...", începe femeia s-o certe cumpătat pe stăpîna expoziției de mirodenii.

Sănătate să fie!

Părăsesc beția de arome și mă îndrept spre bijuterii, dar pe drum mă împiedic de aurul frumos repartizat în borcane ce licărește la soare. Apicultorul **Mihai,** văzînd că mă tot uit vrăjită la bogăția dulce de pe tarabă, mă invită la degustare. În timp ce încerc să încarc mai multă miere pe țepușca de lemn, îmblînzitorul de albini îmi propune, făcîndu-mi cu ochiul, să cumpăr niște licoare la cel mai avantajos preț. Convinsă de apicultorul cu dar de negustor, bag mîna în buzunar cu intenția de a scoate niște bani, dar îmi dau seama că nu-mi pot permite acest lux și-mi îndrept toate gîndurile înapoi spre bijuterii.

„E plecată doamna", îmi spune vecina standului de giuvaeruri din plastic colorat. Pe tejgheaua acesteia era făcută o piramidă întreagă numai din borcane cu ceva roșu în ele. „De-ar ști lumea cîtă sănătate are sfecla, taraba asta demult at fi fost goală, mai ales că am pus și hrean acolo".

Mai arunc o privire în jur și dau cu ochii de o vitrină plină de mezeluri la care stă o doamnă îmbrăcată scump și alege răsfățat cîte un pic din toate soiurile de carne. Mă apropii de masă, mă uit în ochii vînzătoarei și-i zic: „e cam puțină lume astăzi...", iar femeia îmi destănuie destul de sec că e mai valoros un om care vine și cumpără decît zece care trec și doar se uită.

Daniela VORTOLOMEI

Am reglementat-o și pe asta!

Noul Statut al Studenților promite prea multe

Universitățile din Iași se pregătesc să pună în aplicare prevederile noului Statut al Studentului. Dacă acesta a fost publicat în Monitorul Oficial pe 4 aprilie, instituțiile de învățământ superior ieșene au, conform codului, 60 de zile la dispoziție să găsească cele mai bune forme de implmentare a acestuia. Comunitatea academică ieșeană este însă împărțită. Pe de o parte, unele universități văd statutul ca fiind o „eroare din punct de vedere intelectual, academic si mai ales economic", însă schimb altele admit că este „o măsură benefică" sau afirmă că au susținut aceste prevederi încă de cînd documentul era doar o ciornă. Studenții însă sînt sceptici. Cu toții cred că era nevoie ca cineva să le delimiteze drepturile și responsabilitățile, dar se tem ca reglementările să nu rămînă doar pe hîrtie.

- cîteva articole prezintă situații care nu se aplică la toate unversitățile din țară
- forma actuală a textului nu este cea pe care au propus-o inițial federațiile

Studenții s-au săturat de minciuni

Studenții universităților din **România** au, începînd cu luna aprilie a acestui an, un statut propriu, mai exact un **Cod al Drepturilor și Obligațiilor**. Acesta a fost semnat pe 30 martie de către de către ministrul **Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS)**, **Cătălin Baba**, și de către liderii celor trei federații studențești din **România**: **Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR)**, **Uniunea Națională a Studenților (UNSR)** și **Uniunea Studenților din România (USR)**. Dezbaterile pe această temă au început însă încă din 2007 și a fost nevoie de mai bine de cinci ani pentru a fi legiferat, după o serie de proteste și manifestări naționale ale tinerilor.

Referitor la implementarea statutului, conducerea **Universității „Alexandru Ioan Cuza"** din **Iași (UAIC)**, consideră că nu era necesară nici măcar adoptarea acestuia, existînd deja un regulament care preciza atît drepturile cît și obligațiile studenților. Reprezentanții instituției de învățământ superior cred că rațiunea celor care au dorit aceste reglementări este una de tip colectivist, nepotrivită pentru învățămîntul superior de calitate. „În nici un caz nu era nevoie să avem un astfel de cod. Care sînt în termeni economici clienții unei universități? Studenții sînt. Prin urmare, de ce trebuie să facem supra-reglementare pentru orice activitate pe care universitatea o desfășoară de cel puțin un secol și jumătate?", a apreciat prof. univ. dr. **VasileIșan**, rectorul **UAIC**. Mai mult, acesta consideră că ligile sau asociațiile studențești doresc ca, prin implementarea codului, să capete un statut juridic care să le întărească poziția lor de negociere. „Liderii acestor ligi, care se asociază la anumite forțe politice, vor de fapt să decidă și să fie pe picior de egalitate cu liderii sindicatelor din economie, ca mai apoi să facă diverse jocuri politice. Acest cod al studentului este o eroare din punct de vedere intelectual, academic și mai ales economic", a mai adăugat prof. univ. dr. **VasileIșan**.

De asemenea, acesta contestă necesitatea includerii articolului conform căruia studenții își pot evalua dascălii, universitatea fiind obligată să aibă o astfel de verificare periodică a personalului didactic de către studenți prin regulament, prin metodologia de acreditare a programelor de studii sau prin manualul de management al calității. „Ca orice client, studentul are posibilitatea de a alege, se poate duce în oricare altă instituție de învățământ superior. Trebuie să ieșim din acest colectivism, pentru că universitatea se adresează unor minți individuale, dornice de învățătură, se adresează acelor persoane care au libertatea de a alege", a completat rectorul **UAIC**.

Pe de altă parte, la **Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad"** din **Iași (USAMV)**, noul statut al studentului este considerat ca fiind o măsură benefică pentru mediul universitar. „Un cod al studentului era necesar și, chiar dacă noi avem trecute multe din elementele prezentate în Carta noastră universitară, vom rectifica, dacă va fi cazul, după ce vom analiza actul normativ aprobat", a declarat prof. univ. dr. **Vasile Vîntu**, rector **USAMV**. Acesta a mai precizat că instituția de învățământ superior nu se va opune implementării acestuia, dacă este legitim.

Situația este însă diferită la **Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa"** din **Iași (UMF)**, unde, conform conducerii, majoritatea prevederilor au fost aplicate înainte ca acest cod să fie semnat. „Aproximativ 99% din acest statut face deja parte din regulamentul Senatului. Noi am susținut întotdeauna aceste prevederi, de aceea au fost și numeroase dezbateri naționale în aula UMF. Cred că este un lucru foarte bun ca s-a validat, pentru că reprezintă și un mijloc de participare al studenților în viața universității. Era absolut necesară adoptarea acestuia pentru că dă un cadru general activității, lăsînd în același timp ocazia universității de a-și decide modul în care participă studenții la activitățile de conducere și de management", a declarat prof. univ. dr. **Vasile Astărăstoae**, rectorul **UMF**.

Primul pas către legitimitate

În luna noiembrie a anului trecut, membrii asociațiilor studențești au manifestat în stradă pentru ca **MECTS** să emită ordinul care să legifereze **Statutul Studentului**. La acea vreme, ministerul hotărîse ca statutul să fie aprobat, însă cu anumite schimbări care ar fi știrbit mare parte din drepturile pe care aceștia le cereau. Astăzi, studenții consideră că, pentru a fi aprobat, au fost nevoiți să lase foarte mult de la ei, dar și să accepte drepturi care vor fi întotdeauna valabile doar pe hîrtie. „Unul dintre articolele codului menționează faptul că studenții pot beneficia de împrumuturi prin Agenția de Credite și Burse pentru Studenți, însă de fapt acest lucru nu este posibil pentru că agenția nici măcar nu se ocupă cu așa ceva. Cu alte cuvinte, este o prevedere doar la nivel teoretic, care sună bine pe hîrtie", a declarat **Bogdan Federeac**, student în anul I de master la **Facultatea de Litere** a **UAIC** și reprezentant al studenților în **Senatul** instituției.

Însă, în general, chiar dacă ministerul a intervenit asupra prevederilor statutului, membrii federațiilor studențești care au elaborat proiectul susțin că punctele esențiale ale acestuia au rămas valabile, fiind scoase doar articolele care intrau în contradicție cu **Legea Educației**. „Au fost dezbateri destul de intense cu privire la părțile care se suprapuneau, însă în mare cred că este un lucru bun făcut. Este ceea ce așteptăm de atîta timp, chiar dacă nu a ieșit întocmai în forma pe care o doreau studenții", a precizat **Ionuț Poenaru**, președintele **UNSR**.

La disectat de drepturi

La **Politehnică**, în anii precedenți, evaluarea dascălilor se făcea sub formă de raport al tuturor cadrelor didactice din instituție, după ce fiecare student dădea o notă sau un calificativ. „Acum nu este o diferență foarte mare, am propus ca evaluarea să fie făcută de cîțiva studenți care pot da o părere clară, obiectivă despre calitatea didactică a profesorilor, însă nu a fost acceptată această propunere. Probabil că vom rămîne la vechea formă, doar că va fi publică de acum încolo", a spus **Cătălin Hăisan**, reprezentant al studenților în **Senat** de la **Facultatea de Construcții și Instalații** a **UTI**. Studenții din **Iași** cred că și ei au un cuvînt de zis privind calitatea actului educațional evaluînd cadrele didactice care îi îndrumă. „Avînd în vedere că scopul universităților este acela de a pregăti tineri, mi se pare normal să fie și studenții consultați în acest sens. Nu mai sîntem în școala generală sau la liceu cînd nu conta părerea noastră, facultatea este la un alt nivel", a declarat **Silviu Tiron**, președintele **Ligii Studenților Economiști (LSE)**.

Totodată, prin aplicarea statutului, studenții au posibilitatea de a refuza să petreacă mai mult de opt ore pe zi în clădirea universității, măsura fiind luată în special pentru a veni în ajutorul masteranzilor. „Este o decizie foarte bună în condițiile în care această formă de învățământ se axează pe multe ore, uneori de la opt dimineața la opt seara, la sfîrșit de săptămînă. Aplicarea acestora ar însemna însă ca unele orare să dispară", a adăugat **Bogdan Federeac** de la **UAIC**. Pe de altă parte, reprezentantul studenților de la **UTI**, **Cătălin Hăisan**, crede că astfel de cazuri sînt foarte rare, eventual tinerii beneficiind de pauze între calupurile de cursuri și seminarii. „Mi se pare oarecum irelevantă această mențiune pentru că eu, cel puțin, în cinci ani de facultate, nu am avut nici o zi în care să stau mai mult de opt ore ", a adăugat acesta.

Fără medie în Senat

O altă prevedere care împarte și studenții în două tabere este cea conform căreia aceștia pot fi aleși în structuri decizionale indiferent de media pe care o au, însă nu mai mult de patru ani de zile, cu sau fără întrerupere. „Deși acest lucru este prevăzut și în Carta Universității, la UAIC s-a stabilit ca media minimă să fie opt, prevedere care se bate cap în cap cu un articol din statut. Nu mi se pare normal să existe o limită impusă, pentru că un student care are restanțe și nu are media opt știe și despre problemele studenților aflați în aceeași situație, nu doar despre problemele celor cu media zece", a adăugat **Bodgan Federeac**. La polul opus, studenții din structura de conducere a **UTI** consideră că este importantă situația școlară sau implicarea în viața studențească a reprezentanților din **Senat**. „Fără discriminare, nu orice student poate să facă parte dintr-un for de conducere, trebuie să participe mereu la ședințe, să iasă în evidență, pentru că astfel poate fi ales și tot așa își păstrează și poziția. Ajunge oarecum să fie la mîna celorlalți studenți", a explicat **Cătălin Hăisan**.

Un alt drept stipulat în articolul 12 din **Statutul Studentului** se referă la gratuitatea de care beneficiază studenții pentru eliberarea actelor de studii. Dar nici această prevedere nu este văzută ca fiind necesară de către reprezentanții studenților. „Nu mi se pare că merita consemnat acest drept pentru că, cel puțin la noi, la UTI, nu s-au perceput nici pînă acum taxe pentru obținerea unor documente. Sau dacă au existat, erau sume foarte mici, aproape insesizabile", a conchis **Cătălin Hăisan**.

***

Dincolo însă de drepturile și îndatoririle pe care le vor avea de acum încolo studenții universităților ieșene, ceea ce rămîne după adoptarea acestei legi este, conform rectorului **UAIC**, prof. univ. dr. **VasileIșan**, „impresia unei societăți de inginerie socială, care nu va duce la calitatea actului didactic, ci doar la o realitate virtuală." Oricare ar fi prevederile unui cod ideal al studenților, aplicarea acestuia mai are însă nevoie de un criteriu care este indispensabil la ambele capete ale actului didactic și care nu e cuprins în nici o lege: bunul simț.

Mădălina OLARIU
Anca TOMA

Căzuți din locul de onoare

Primii care-au închinat steagul

Unii și-au părăsit cazarma înainte să afle că n-aveau de ce să fugă, alții pur și simplu n-au vrut să mai lupte. Dezertori sînt, însă și aceia care n-au plecat, dar stau feriți de responsabilități și-i judecă pe cei rămași în urmă. Fie că s-au îndepărtat de vise, de oameni dragi ori de morală, de lașitate se fac toți vinovați.

S-au murdărit pînzele albe

● nu ne gîndim la cei care rămîn să lupte cu apele

Cred că dintotdeauna m-am întrebat, dimineața, un lucru la care, de-a lungul zilei, am uitat să răspund. Verbal. Pentru că faptele mi-au dovedit, la milimetru și picătură, că n-aveam dreptul să mă întreb de ce fug alții de lucrurile care îi leagă, care-i fac responsabili de una, de alta. Și asta pentru că toți o facem, cu setea de-o libertate care se plătește întîrziat.

Fugim direct, fără tăgadă și uneori chiar fără frica vreunui regret pe conștiință. Să recunoaștem că am lăsat de izbeliște mai mulți oameni și mai multe vise decît ne putem aminti. Și ce-i mai rău e că multe erau chiar visele noastre, dar ne-am scuturat de ele cum scuturi o umbrelă de picăturile lipite de cupola ei.

N-avem spiritul acela de „pînă în pînzele albe" sau l-am lăsat să se prăfuiască pe undeva și ne-am deprins cu ridicările de umeri cînd sîntem trași de mînecă și cu decalajul sprîncenelor cînd ni se țin predici. De fapt, cei care încearcă să ne scuture de mofturi și să ne lege de „ceva"-urile pe care le tot slăvim ca scopuri în viață și-apoi le abandonăm nu fac decît să ne ferească de momentul în care ne-am uita în urmă la corăbiile pline de țeluri și am vedea cum se lasă velele și se umple pupa cu apă.

Pe unele le regretăm, pe altele le uităm, însă nici una nu se repară singură. Și greșeala cea mai mare în a ne lăsa corăbiile să se înece e că fugim fără să ne gîndim la cei care rămîn să lupte cu apele. Cînd ești de unul singur, în bărcuța ta, nu-i indicat da-i mai puțin probabil să rănești pe cineva găurind o scîndură și dezertînd spre țărm.

Nu-s în măsură să deplîng soarta altor vele, cînd de multe ori am renunțat și eu. La sentimente, la schițe pentru un viitor prăpădit în stadiul de proiect. Sînt și eu, cînd mă trezesc și mă întreb „de ce?", tot un **Dorel** care se mișcă mai cu talent numai cînd poate să fugă de răspundere.

Anca TOMA

Buruieni încă tinere

● ea a rămas jos să-i întîmpine pe rușii care umblau cu nesaț după tribut

Era început de primăvară cînd au intrat rușii în satul bunicii. Oamenii se pregăteau de **Paște**, zoreau împrejurul gospodăriei, alergau pe la iarmaroc, iar inamicii băteau la ușă. Veneau cu gînduri întunecate de cotropire. Într-o după-amiază au intrat pe drumurile cătunului și atunci frica s-a oblojit în casele sătenilor. De cum a auzit de sosirea lor, străbuna **Elena** a pus scara la pod și le-a urcat pe cele două fete, **Maria** și **Ioana**, împreună cu mieluța **Țuri** și o pască, sus, unde le-a ascuns după niște mormane de vechituri. Acolo avea măicuța credință că soldații cei răi nu vor îndrăzni să răscolească după bunuri. Ea a rămas jos să-i întîmpine pe rușii care umblau cu nesaț după tribut. La început ei au întrebat-o de animale. Ea le-a adus oile din țarc. Pe urmă i-au cerut făina și găinile. Bătrîna s-a dus în cămară și a venit cu țuhalul plin de pulbere albă, iar apoi i-a dus la coteț de unde soldații au luat toate păsările.

A doua zi, dis-de-dimineață, străbuna împreună cu copilele, cu mioara, și doar cu o pască în desagă s-au alăturat sătenilor care au plecat în pribegie, spre nordul țării, unde au trăit trei luni la mila cerului, adăpostindu-se sub căruțe și ciugulind firmiturile de la o zi la alta. Cînd au auzit că rușii s-au retras, toți s-au întors acasă chiar dacă știau că acolo nu îi așteaptă decît tranșee și buruieni. Acum, însă, satul bunicii este în floare, chiar dacă numai oamenii bătrîni îi dau culoare. Copiii lor au plecat peste tot în lume și nu s-au mai întors. Le trimit pachete, îi sună, cîteodată vin în vizită la sărbători, dar mai mult de o lună nu stau în curtea părintească și nici nu nu se gîndesc să se întoarcă definitiv. Tinerii își părăsesc mișelește cătunul, pentru că viața lor este dincolo și nu în satul la care bunicii au revenit și după ce rușii l-au mîncat de viu.

Iulia CIUHU

Recensămînt și deportare

● mai degrabă să-i privim cu ochi încruntați pe cei care au părăsit decența și bunul simț

Dezertori nu sînt neapărat cei care pleacă. Prefer unul care dispare și de care nu mai auzim niciodată decît cineva ce stă și intoxică populația (în cazul politicienilor din structurile centrale) sau orice mediu în care activează.

Din păcate, la noi e fix invers. Pleacă cei buni și rămîn lichelele, vorba lui **Liiceanu**. Nu mă refer la toți, bineînțeles. Niciodată nu e bine să generalizezi. Însă tendința cam asta e: se îndreaptă către „meleaguri mai bune" și mai prospere medici, cercetători și profesori care ajung vînzători la supermarket și rămîn golănași care încep afaceri dubioase sau se apucă de furtișaguri de telefoane, portofele, terenuri, voturi, ce vreți voi.

Ar trebui făcut așa cum se procedează în aeroport sau în vamă, la ieșirea din țară, cînd te întreabă care-i motivul plecării. Să vină periodic cineva pe la fiecare cetățean, cam cum se face recensămîntul și să-l întrebe care-i motivul pentru care mai stă. „A, freci menta?" Să-l ia frumușel de mînecă și să-l dea afară, să facă loc celor buni. Să-i trimită în **China**, la fabrica **Apple**. Am înțeles că e destul loc de muncă acolo și angajații nu se plîng.

Nu, dezertori nu sînt neapărat cei care pleacă. În ce privește siguranța și bunăstarea neamului, mai degrabă să-i privim cu ochi încruntați pe cei care au părăsit decența și bunul simț, dar mai stau degeaba pe-aici. Cei care se plîng că avem un sistem fiscal prost, dar fac parte din segmentul corupt al acestuia. Cei care nu reușesc să termine liceul și se apucă de „combinații" și de furat. Ei sînt adevărații dezertori ai neamului, restul doar s-au pierdut pe drumul dintre bani, dezamăgire și speranță.

Ioan STOLERU

Cîțiva ar face mai bine să plece

Umbra care nu apune

● ar fi fost mai bine să moară cu demnitate acolo decît să țină cu dinții de putere

Cînd m-am născut, societatea era măcinată de frica lor. Erau umbrele, frunzele, pereții, dușmanii, prietenii iar, uneori, familia. Mi se pare ciudat, uitîndu-mă în urmă acum, și sînt convins că nu voi reuși niciodată să înțeleg o astfel de teroare dacă nu am trăit-o. Pentru că eram prea mic cînd s-a terminat **Epoca de Aur** și nici nu mi-a povestit nimeni despre puterea pe care ei o aveau. Și am aflat cine sînt în modul cel mai bizar, din înjurături. Se strecuraseră în limbajul nostru, al copiilor din spatele blocului. Dincolo de fraier, macaronar, bulangiu, prost, idiot sau cretin, printre beton, cool sau marfă, și-a făcut loc și „securist". Erai confuz cînd te striga cineva așa, nu știai dacă te înjură de mamă sau de tată și ajungeam cel mai des să ne fugărim cît ne lăsau plămînii.

Abia recent mi-am dat seama că mulți dintre ei făceau parte din doctrină fără să-i împartă idealurile. Un soi de profitori sadici care, după **Revoluție**, s-au transformat în cei mai mari dezertori pe care i-a cunoscut această țară. Doar cei pursînge au luat secretul cu ei în mormînt sau și l-au aninat de piept ca o medalie morbidă de onoare, fiind dispuși să răspundă pentru ceea ce au făcut. Restul au mințit, s-au fofilat și, după ce au obținut imunitate politică, au început să-și ceară scuze. Nu ei sînt responsabili pentru sutele de oameni pe care i-au trădat și nici pentru zecile de mii de morți. Nu puteau să se opună. Cei care o făceau înfundau închisorile.

Ar fi fost însă mai bine să moară cu demnitate acolo decît să țină cu dinții de putere. În lagărele morții au ajuns cei cu dragoste de neam și patrie. Dezertorii erau afară, cu biciul în mînă. Iar astăzi încercăm să aruncăm după ei cu o lege veștejită a lustrației, cînd ar trebui să militățm pentru aprobarea pedeapsei cu moartea. Pentru că istoria ne-a învățat: cei mai mari dezertori sînt cei care nu pleacă din corabie cînd își schimbă pavilionul.

Cătălin HOPULELE

Mulți s-au fofilat și-au început să-și ceară scuze

Ion, file de poveste

● stăpînul nu i-ar fi săpat nici măcar un mormînt

Toată viața lui, mai bine de patruzeci de ani, și-o trăise la stăpîn. Nu știa ce-nseamnă să-ți vezi de rostul tău, căci împăratul nu-i dădea vreme nici cît să respire. Nici copii, nici muiere, nici măcar o țiitoare n-avea, căci muncea zi și noapte, fără răgaz. Nici de **Dumnezeu** nu știa slujitorul nostru credincios, căci nici duminica nu mai prididea cu socotelile stăpînului.

Oamenii regatului rîdeau care mai de care de el, cînd îl mai prindeau trăgînd dintr-un chistoc de trabuc la poarta împărăției. Din „fraier" și „slugă proastă" nu-l mai scoteau, iar de vrednicia lui rîdeau ca de-o tară proastă. De-l mai aflau la un păhărel la crîșmă, începeau a arunca în el cu bulgări de ocară, căci nu-l ținea fierea la mai mult de cincizeci de tărie. Așa sfîrșit cum era mereu, numai bîte-și lua peste spinare și de la ăl de-l servea și de la tovarăși. Omul nostru nu grăia nimic niciodată. Nu-i păsa de oameni și de vorbele lor, aproape că nici nu-i pricepea. Doar mărul lui **Adam** i se mai umfla de cîte o înghițitură în sec, parcă fără pricină.

Așa aplecat de spate și fără simbrie cum se purta, pe drept cuvînt puteai spune că face umbră pămîntului degeaba și că mă-sa îl făcuse la beție, și hîd, și bleg, și fără noroc. Mai bine ar fi sfîrșit cu viața, îi spuneau toți. N-avea cine a-l plînge. Pesemne că stăpînul nu i-ar fi săpat nici măcar un mormînt, l-ar fi aruncat ca pe un gunoi într-o groapă din fundul curții.

Soarta însă i-a scos într-o noapte în cale o femeie cu ochi goi și pielea zbîrcită. Din încolăceala lor din hambar avea să se nască un nou destin pentru omul nostru. Avea să-și lase stăpînul și să se așeze în sfîrșit la casa lui, să-aibă grija muierii și-a copiilor, muncind bucata de pămînt și pîntecul femeii. Avea să cîștige în sfîrșit simpatia și prețuirea tovarășilor. Avea să nu mai fie fericit niciodată.

Laura PĂULEȚ

Pe ritm de 1, 2, 3

Cătălina Negru pregătită de dansurile latine

Vis cu zeii artelor

● profesoara cu părul bălai este sedusă de rumba și de tangoul argentinian

Au fost odată artele frumoase de care **Cătălina**, o fetiță cu ochi mari, albaștri, s-a îndrăgostit. Ca într-o poveste cu prinți neînfricați, le-a cucerit pe toate. Mai întîi s-a apropiat de muzică, descoperind vioara și pianul, care i-au încîntat copilăria timp de nouă ani. Pe urmă, s-a întîlnit pe rînd cu gimnastica, pictura și cu dansul, rezultatele de la competiții fiind și acum pilde ale unei relații serioase, profesionale.

Dar dintre toate, muzica și dansul, prima și ultima întîlnire cu creațiile zeilor, au fost evenimente remarcabile, dovadă fiind vioara pe care a mutat-o de acasă, din **Basarabia**, la **Iași**, și **Școala de Dans – Bel Art** pe care a înființat-o aici. „A fost o pasiune pentru mișcare, ca moștenire din partea părinților, pentru că ei sînt antrenori” recunoaște **Cătălina**, acum o domniță, care-și ascunde vîrsta după o mască de adolescentă vorbăreață. După ce a ajuns în **România**, studentă la **Facultatea de Litere** a **Universității „Alexandru Ioan Cuza”**, a căutat să nu-și abandoneze pasiunile, dansînd în formațiile **Quasar Dance** și **Elegance**. În total 13 primăveri ieșene în pași grațioși din care s-a născut visul unei școli pentru doritori, deși „nu-mi surîdea ideea de profesor. Mie îmi plăceau scena, reflectoarele și aplauzele, dar acum, după două trei-ședințe cu oameni care nu știau înainte nimic, am satisfacția să-i văd mișcîndu-se”.

Din aceeași mulțumire, împreună cu echipa alături de care a pus proiectul **Bel Art** pe picioare, managerul **Marian Abutoaiei** și instructorii **Luchian Sandra** și **Velnița Ștefan**, ar vrea să organizeze cursuri de dans în parc, pentru că în **Iași** mișcarea este neglijată.

O zi din calendarul **Cătălinei** înseamnă coregrafii noi, administrație, cursuri și școală, pentru că în paralel cu învățăceii săi, este și ea studentă la **Academia de Muzică „Gh. Dima”** din **Cluj**. „Visez și mă trezesc tot în lumea asta, unde fac alte și alte scenarii. Am trei caiete cu tot felul de coregrafii și idei, deoarece să îi pui pe oameni cu fața spre public să facă niște pași este una, dar să faci niște desene, niște treceri, o poveste, este altceva”. Profesoara cu părul bălai este sedusă de rumba și de tangoul argentinian, în care mișcarea nu e doar execuție și tehnică, ci pasiune și sentiment, care atrag spectatorul în cele cîteva minute ale melodiei pe care este gîndită povestea. De fapt, explicația vine tot de la **Cătălina**. „În dans timpul se dilată. Piesa are trei minute, dar tu de fapt creezi în fiecare secundă o nouă ipostază a istoriei pe care o ilustrezi”.

La un moment dat, povestea fetiței a fost cît pe ce să se intersecteze cu altele de același fel, împletite în țări unde dansatorii profesioniști au mai mult succes, dar după ce „mi-am luat biletul și mi-am făcut bagajul cînd am zis că plec, a intervenit o situație și am rămas. Cred că asta este soarta.”

Iulia CIUHU

Maeștrii pașilor pierduți

● „am trei caiete cu tot felul de coregrafii” ● instructorul îi apreciază pe cei care învață din pură pasiune ● copiii roiesc în jurul ei ca albinele pe lîngă stup

Din iureșul de scheme mîzgîlite indescifrabil, răsar cîteva voci binevoitoare ale unor instructori de dans răbdători. Aproape îți șoptesc ce mișcare urmează, astfel încît pînă și cel mai stîngaci pasionat să înțeleagă. Sînt înarmați cu multă iubire pentru tot ce înseamnă freamăt, dar se pierd pe cărările întortocheate ale unor instituții care le taie aripile. Și îi țin în aceleași locuri de unde nu pot zbura. Iar dacă au reușit cîndva, s-au întors.

Copiii care joacă în trei culori

● pe cînd era un pic mai mare decît micuții cărora le predă dans popular, a învățat și ea să țopăie

„Alunelu’, alunelu’, hai la joc!/ Să ne fie, să ne fie cu noroc!”, strigă prichindeii de grădiniță ținîndu-se strîns de mînă. Pașii le fug amestecîndu-se și fetele se mai opresc din cînd în cînd ca să-și steargă săndăluțele. Unii încearcă să prindă muzica de coadă, alții bătucesc pe ritm, dar toți o privesc țintă pe „doamna de dans”, așa cum le place lor să îi spună **Mădălinei**, instructorul lor.

Dacă nu i-ai auzi vocea care le indică micuților pașii ce urmează, ai crede că este ea însăși un copil. Mărunțică de statură, cu părul auriu inelat și obrajii de culoarea macului, **Mădălina** se pierde printre învățăcei. „Am avut părinți care de multe ori m-au confundat cu elevii mei și treceau pe lîngă mine fără să își dea seama cine sînt. Sau chiar și educatoare care mă pierdeau cu vederea prin mulțime”, recunoaște amuzată fata.

Mădălina, cu copiii de la grupa pregătitoare

Suita cu pași mărunți

Pe cînd era un pic mai mare decît copiii cărora le predă dans popular, a învățat și ea să „joace”. Avea pe atunci șase ani și își amintește că mai mult țopăia decît dănțuia, „dar mă mișcam întruna, mă fîțîiam, nu aveam deloc stare. Aruncam și eu picioarele, poate-poate îmi ieșea ceva”, își amintește **Mădălina** izbucnind în rîs. Cînd se însuflețește așa tare, fetei îi apar în colțul ochilor lacrimi, de parcă ar plînge, dar și le șterge în grabă ca să se întoarcă la copiii care au terminat pauza. Așteaptă răbdători să se întoarcă „doamna” și cînd aud muzica, aproape uită de tot ce au învățat și se îndreaptă rîzînd unii către alții, mișcînd agitat din brațe. **Mădălina** abia reușește să îi potolească, roiesc în jurul ei ca albinele pe lîngă stup.

Pe lîngă orele pe care le ține la cele șase grupe de grădiniță, tînăra coregrafă predă și dansuri armenești unor elevi de liceu care, spune cu jumătate de voce, „sînt uneori mai obraznici decît cei mici. Oricum, dansurile din Armenia sînt foarte diferite de ceea ce predau la «grădi». Dacă acolo e multă agitație în pași, aici e mult calm și o ordine care nu îți permite să deviezi de la coregrafie”. Recunoaște că îi este mai greu să învețe fetele de liceu să pășească lin, mărunt și să fluture mîinile cu gingășie, decît să monteze o suită bătăioasă grupelor de grădiniță. Dar și-a îmblînzit răbdarea pe parcursul anilor în care a dansat la **Ansamblul „Doina Carpaților”** și la cursurile de folclor de la **Facultatea de Coregrafie** pe care o urmează la **Cluj**.

Însă chiar și așa, are zile în care ține pînă la trei cursuri, unul după altul și iese „năucă de cap”, cu rîsetele zgomotoase ale copiilor încă proaspete în minte. Dar cînd îi vede cu brîul în trei culori încins la mijloc, îmbujorați de emoții și privind-o întruna ca să caute în ea mișcările uitate, se simte ca o mamă care își ajută odorul să facă primii pași.

„Majoritatea sînt zglobii, uită ce urmează și nu dansează pe muzică. Dar am o elevă, Amalia, dintr-o grupă mare de năzbîtioși care mă face să mulțumesc zilnic Celui de Sus pentru ceea ce fac, atît e de talentată”, povestește „doamna de dans”, scotînd o fotografie din portofel. Din imagine zîmbesc două copile, una blondă cu părul lung buclat și alta brunetă, tunsă băiețește. După ce se ascunde puțin, mascîndu-și zîmbetul sub șuvițele inelate, recunoaște: „Cea creață sînt eu, să nu rîzi”.

Cristina BABII

Dansul din spatele blocului

● despre acest stil ți-ar putea vorbi o zi întreagă, și tot nu te-ai plictisi

Cunoaște **Casa de Cultura a Studenților** ca-n podul palmei, aici fiind de fapt locul în care a crescut. Tatăl său, care lucra aici de dinainte ca tînărul coregraf să se nască, îl aducea în mod frecvent, iar femeile de serviciu aveau grijă să nu se piardă. „Am realizat că sînt în instituție pentru prima oară acum vreo 13 ani, cînd am simțit practic că fac parte din ceva și asta a fost dansul”.

Alexandru Ignat, sau **IGi**, cum mai este acesta cunoscut, îmi spune cu entuziasm și cu un zîmbet subtil ce-și face prezența după fiecare frază, că prima oară s-a apucat de dans în clasa a noua. A debutat cu *breakdance*-ul pe care l-a abandonat pînă la urmă din cauză că „antrenorii nu erau foarte pregătiți tehnic” și a ajuns în final la *streetdance*. „M-am apucat din dragoste pentru muzică, nu pentru dans. Pe mine mă mișcă muzica”.

Astăzi, pe aceeași podea de la **Quasar** de pe care se ridica de jos cînd nu-i ieșeau trucurile acum 13 ani, **IGi** transmite mai departe pasiunea sa pentru *streetdance*. Despre acest stil ți-ar putea vorbi o zi întreagă, și tot nu te-ai plictisi. „E oarecum dansul care a coborît din studio în stradă. Adică coregrafiile, care se făceau înăuntru cu liniile de balet și de jazz, și ce era în perioada pre-hiphop, au ajuns afară, unde nu mai sînt reguli, anumite linii, nu mai trebuie respectat nimic”, îmi spune tînărul în vîrstă de 26 de ani, în timp ce părul de un vișiniu închis îi strălucește în soarele care se întinde complet în birou.

Cel mai important e să nu te lași intimat

Drumul parcurs pentru a ajunge instructor a fost lung, însă el speră să fie și mai lung, deoarece e de părere că **Iașul** are un potențial foarte mare în această nișă, la care mereu simte că poate învăța și pe alții din experiențele sale.

Deși a terminat **Facultatea de Tehnică Dentară**, **IGi** îmi spune că cel mai bine e să faci lucrurile care te bucură și nu neapărat cele de ordin practic, dîndu-mi-l ca exemplu pe un coleg de-al lui, care în ciuda faptului că a terminat **olitehnica**, a reușit să ajungă dansatorul lui **Cerebel**. „Ideea e că faci o facultate, dar să fie ceva ce îți place”.

De aceea, instructorul îi apreciază pe cei veniți să învețe cursurile sale doar din pură pasiune. Chiar de la prima lecție, acesta le mulțumește celor veniți că încearcă să danseze hip-hop, spunîndu-le să fie atenți la muzică și să nu se lase intimidați de ceea ce fac, dar cel mai imporant, „chestia pe care le-o zic în fiecare zi și nu numai la primul curs este să se simtă bine”. Și, deși îmi spune că mai sînt persoane care înțeleg greșit conceptul de dans, **Alexandru** încearcă mereu să transmită tuturor elevilor motto-ul său: „Dance to express, not to impress” (n.r.: „Dansează să exprimi, nu să impresionezi”).

Iulian BÎRZOI

Încerc să fac o istorie care să

inteligențele și se

● interviu cu istoricul Lucian Boia

Lucian Boia e genul istoricul care nu se îmbată cu apă rece. Respinge vehement clișeul „istoria se repetă" – „e o vorbă care s-a spus cîndva și se tot spune, dar evident că nu e așa. Nu se repetă fiindcă e mereu alta", îmi spune – și nici nu crede că aceasta poate prezice viitorul. „Dovadă că cine spune ceva despre viitor, și nu numai despre cel îndepărtat, ci și despre cel de mîine și de poimîine, se înșală și se întîmplă alte lucruri la care nici nu te gîndești", completează acesta. Dintre „Minunata lume nouă" a lui Aldous Huxley și „1984" a lui George Orwell, consideră că cea din urmă s-a apropiat mai mult de adevărul istoric, dar se bucură că nu a fost întocmai precisă, că nu s-a ajuns chiar la situația descrisă în carte. „Este interesant că noi totuși mai aveam ceva libertate, nu a fost chiar așa", spune istoricul. Este genul de om care se dedică întru totul muncii, împărțindu-se între studenții Facultății de Istorie de la București și cărțile sale. Nu folosește telefon mobil și consideră că mulți intelectuali s-au pierdut după Revoluție, că nu le-a priit, din punct de vedere profesional, libertatea de după '89.

OPINIA VECHE: Este adevărată deviza Partidului din „1984": „Cel care controlează trecutul controlează viitorul iar cel care controlează prezentul controlează trecutul"?

LUCIAN BOIA: Există tendința asta de manipulare prin istorie, cred că istoria întotdeauna a fost un instrument de manipulare, în sensul puternic al termenului sau într-un sens ceva mai vag, dar pînă la urmă modul cum reconstituim trecutul este în foarte mare măsură dependent de prezent, de ideologiile prezentului, de proiectele prezentului, inclusiv, sigur, de intențiile de manipulare și de dominare prin aceasta. Așa încît, da, răspunsul meu e că e adevărat, sigur că da.

O.V.: Și ar trebui să ne temem de asta?

L.B.: Ar trebui să devenim conștienți de faptul că prin istorie se poate manipula, că istoria pe care o știm sau credem că o știm este numai o anumită perspectivă asupra istoriei, că perspectiva ar putea să fie și alta. Deci istoria adevărată este cea care a fost, istoria pe care o reconstruim la nesfîrșit nu mai este în întregime adevărată, este viziunea prezentului asupra trecutului și o viziune care poate să fie ideologizată, politizată și care poate tinde spre influențarea oamenilor într-o direcție sau alta. Cum s-a folosit de istorie, ca să dau un exemplu mai concret, ideologia națională. Statele naționale s-au făcut prin istorie printr-o anume manipulare, în fond, a istoriei. Iar apoi, extremismul naționalist iarăși s-a folosit de istorie. Și așa mai departe. Da, trebuie să ne temem în măsura în care prin istorie, printr-o anume reconstituire, printr-o anume interpretare a ei, se caută să ni se inducă niște atitudini care pot să conducă într-o direcție care să nu fie cea bună.

Elita formată sub comunism a continuat

O.V.: De ce nu și-au învățat românii lecția în ce privește oamenii care au luat puterea după Revoluție și prezența lor în viața publică și azi?

L.B.: Asta-i clasa conducătoare care s-a format după **Revoluție**, în mare măsură cu origini în comunism. Deci dacă comunismul a distrus în cea mai mare parte vechea elită și în orice caz a distrus vechea elită politică a **României**, ieșirea din comunism nu s-a mai prezentat așa, elita formată sub comunism a continuat. Și elita, sigur cea intelectuală, dar mai ales elita economică, elita politică, a continuat să se afle în fruntea treburilor. Deci nu a fost o întrerupere din punctul ăsta de vedere, s-a schimbat orientarea, dar nu s-au schimbat și oamenii. Ce să învețe sau să nu învețe românii? Asta este clasa conducătoare pe care o avem și gata.

O.V.: Sînteți mulțumit?

L.B.: A, da, eu sînt mulțumit fiindcă după '89 dispun de ceea ce mă interesa personal în cea mai mare măsură și anume de libertatea intelectuală. Deci din punctul ăsta de vedere sînt mulțumit. Scriu ceea ce cred cu adevărat, fără să mă feresc să spun lucrurilor pe nume, așa cum le văd eu, public tot ce am de spus, lucrările mele au totuși un anume impact, așa că din punctul de vedere al orizontului meu și al poziției mele intelectuale, sînt mulțumit în **România**. Îmi dau seama că foarte mulți oameni, poate cei mai mulți oameni, nu sînt mulțumiți fiindcă au alte proiecte și alte idealuri pe care nu și le pot manifesta sau împlini atît de bine în **România**. Mă refeream la mulțumirea mea, asta-i dorința mea, să-mi construiesc subiectele, să scot cărți din ele, să spun ce am de spus și lucrul ăsta pot să-l fac cu adevărat, fără nici o stînjeneală.

O.V.: Sînteți mîndru de istoria României? Cea cunoscută de dumneavoastră.

L.B.: De istoria așa cum au avut-o românii cu adevărat? Nu știu dacă putem să fim mîndri sau dimpotrivă să ne rușinăm de istorie. Adevărul e că, pînă la urmă, în comparație cu istoria altor națiuni europene, a fost multă vreme o istorie destul de mică cea a românilor și destul de marginală. Însă, începînd cu **Unirea** de la 1859, românii au realizat enorm. Sigur, a fost și meritul lor, sau meritul unei elite intelectuale și politice, a fost și conjunctura în mare măsură, dar totuși **România** într-un fel a avut noroc. De unde erau două principate relativ neînsemnate în colțul ăsta de **Europă** s-a creat în cîteva decenii o **Românie**, **Vechiul Regat**, după aceea **România Mare** și **România** care a devenit totuși o țară care nu e cea mai puțin însemnată din **Europa**, prin întindere, prin populație, rămîne ca românii într-adevăr să ducă mai departe acest proiect de afirmare în plan european. Deci nu pot să spun că sînt mîndru sau că nu, ce pot să spun este că românii au marcat multe puncte în ultimul secol și jumătate, pe lîngă eșecuri, sigur, și pe lîngă starea generală a **României**, care nu este prea bună astăzi. Dar, totuși, dacă ne uităm la situație cum se prezenta înainte de secolul al XIX-lea, e clar că **România** a înregistrat progrese.

Nu cred că există într-adevăr un sentiment acut al istoriei și al tradiției

O.V.: Cu ce minciună istorică se amăgesc românii cel mai mult?

L.B.: Poate cu ideea că au avut o istorie mai mare, mai importantă decît au avut-o în realitate, că, eu știu, au fost nedreptățiți de alții. Și bineînțeles că au fost și nedreptățiți de alții, dar totuși întîrzierea noastră istorică nu e în primul rînd din vina altora. Deci cred că e tentația asta de a căuta mereu responsabilități în altă parte, mai puțin propria răspundere decît vina celorlalți, că sînt turci, că sînt unguri, că sînt ruși. Și nu spun că nu-i nimic adevărat într-o asemenea interpretare, dar nu asta e interpretarea fundamentală a întîrzierilor românești.

O.V.: Românii fug de propria istorie sau mai degrabă învață din ea?

L.B.: Din istorie nu se învață niciodată. Nu cred că asta e problema, să înveți din istorie și n-ai cum să înveți fiindcă timpul prezent e mereu altul decît timpul trecut. Deci nu putem să aplicăm acum ceea ce s-a întîmplat într-o perioadă sau alta a istoriei. Nu știu dacă românii fug de propria istorie. Pînă la urmă sînt interesați mai mult declarativ, în sensul în care istoria sprijină identitatea românească și atunci cînd e vorba de identitatea românească și de raporturile cu ceilalți, atunci apelăm la istorie. Dar în rest nu cred că există într-adevăr un sentiment acut al istoriei și al tradiției. Dovadă că tradiția nu prea e respectată la noi, vezi ce se întîmplă și cu monumentele istorice, cu orașele **României**, se distrug foarte ușor mărturiile trecutului la noi, nu există un respect autentic pentru istorie.

Nu scriu cărți doar ca să mă aflu în treabă

O.V.: Ați spus mai demult că vă plac mult enciclopediile, sînteți și dumneavoastră una?

L.B.: Nu. M-am ocupat de multe lucruri, de multe subiecte și am ajuns să știu destule lucruri despre diverse probleme și etape ale istoriei dar sînt o grămadă de chestii pe care nu le știu și în orice caz nu mă consider o enciclopedie. Enciclopediile le folosesc ca să mă informez. Nu, eu nu sînt una și chiar că nici n-aș vrea să fiu. Cred că sînt un om care încearcă să gîndească, să explice lucrurile. Nu, o enciclopedie îți oferă materia primă, eu încerc să fac ceva cu materia asta primă, să merg mai departe în orice caz.

O.V.: Strămoșii dumneavoastră, și aici mă refer la partea italiană, au venit în România ca să construiască drumuri. Dumneavoastră ce construiți?

L.B.: Eu îmi construiesc cărțile. Sînt un om care scrie cărți și scriu cărți în sensul că dezvolt niște idei, nu scriu cărți doar ca să mă aflu în treabă. Am de fiecare dată cîte un proiect, am o idee și încerc să lămuresc niște lucruri. Asta fac, asta construiesc, idei și cărți.

O.V.: Sînteți un istoric cu priză la tineri. Cum vă explicați?

L.B.: Istoria e plicticoasă fiindcă din păcate istoricii o fac să fie plicticoasă. Adică o înțeleg ca pe o adunare de fapte, ca pe o nesfîrșită memorare, rememorare și sigur că lucrurile astea devin plicticoase. Cred că trebuie făcută o istorie inteligentă, adică o istorie care să însemne de fiecare dată punerea unei probleme, încercarea de a rezolva problema respectivă. Dacă faci o asemenea istorie, asta poate într-adevăr să devină interesantă și să-i captiveze și pe tineri. Dar să înveți la nesfîrșit ce s-a întîmplat în diverse epoci cu diverse persoane cu diverse personalități, asta e neinteresant, cum să spun, o istorie care n-are suflet. Eu încerc să fac o istorie care să pună în mișcare inteligențele și sentimentele. O istorie la care să participăm reconstruind-o și reinterpretînd-o, nu rememorînd la nesfîrșit ceea ce alții au stabilit cu multă vreme în urmă.

Sînt intelectuali care s-au pierdut aproape după '89

O.V.: Ați spus că oamenii au din ce în ce mai puțin timp, pentru că se grăbesc să facă cît mai multe lucruri. Dumneavoastră cum vă găsiți timpul să scrieți?

L.B.: Fiindcă eu nu fac atît de multe lucruri. Bine, sînt orele la facultate, doctoranzii, ce mai am la universitate, dar în rest asta fac. Citesc, cercetez, scriu. Am renunțat sau n-am fost tentat să fac o mulțime de lucruri. Sînt intelectuali care s-au pierdut aproape după '89, fiindcă s-au ivit atîtea oportunități. Mereu să călătorești, mereu să ții conferințe, mereu să fii invitat într-un loc sau altul și pînă la urmă îți faci timpul praf

Capcanele

Lucian Boia, născut în februarie 1944, este un istoric român contemporan, cunoscut mai ales pentru lucrările

ă pună în mișcare entimentele

„Se distrug foarte ușor mărturiile trecutului la noi”

și energia se risipește. Eu – și n-am făcut nici un sacrificiu pentru asta, ăsta e profilul meu intelectual – mi-am rezervat vremea și energia ca să mă gîndesc la subiectele mele și să fac cărțile pe care le-am scris. Că e mult sau că-i puțin nu eu o să decid, dar asta am știut eu să fac și asta am înțeles să fac.

O.V.: S-a întîmplat vreodată, din punct de vedere profesional, să nu spuneți adevărul?

L.B.: Eu cred, în ce mă privește, că nu am mințit niciodată. Dar poți să nu minți ca istoric și să nu spui chiar adevărul așa cum e fiindcă nimeni nu spune adevărul așa cum e. Aici e vorba de condiția istoriei. Una e istoria cea mare, care a fost și care a fost într-un anume fel și alta înseamnă reconstituirile pe care le propunem noi ale istoriei. Deci poți să fii foarte corect, să nu minți nici o iotă și totuși să nu ai dreptate sau să nu ai decît parțial dreptate în istoria pe care o propui. Însă eu, cu intenție, nu am mințit niciodată. Ce trebuie însă să spun este că în perioada comunismului, chiar dacă nu am mințit, nu am putut să spun o grămadă de lucruri care trebuiau spuse sau ar fi trebuit să fie spuse însă nu se puteau zice, asta era condiția oricui înainte de ’89. Dar nici înainte, nici după ’89 n-am spus altceva decît ce cred. Deci tot ce e în mine a ajuns să apară în cărțile pe care le-am publicat, n-am ținut ascunsă nici o idee pe care am considerat-o semnificativă și meritînd să fie comunicată celorlalți. Din punctul ăsta de vedere, pot să vă asigur că ce-am publicat e perfect sincer.

O.V.: Cum vă raportați la putere?

L.B.: Sînt cu totul în afara chestiunii legate de putere, *(rîde)* eu stau pe margine, cum să spun. Dar îmi îndeplinesc funcția de intelectual, de a comenta, de a-mi spune punctele de vedere. Dar nu particip în nici un fel la jocurile de putere la nici un nivel. N-am participat nici în **Facultatea de Istorie**, nu m-a interesat niciodată și chiar m-am ferit să conduc facultatea sau vreo catedră, n-am avut asemenea funcții că n-am vrut să le am. Deci nu îmi place. Urmăresc puterea, urmăresc ce face puterea, că de-aia sînt istoric, dar nu îmi place să particip la jocurile puterii.

Cele mai mari prostii pe lumea asta le scriu tot intelectualii

O.V.: Se poate vorbi în mod real astăzi de o prigoană a intelectualilor?

L.B.: Nu cred, e prea mult spus. Cred că în **România** există suficientă libertate intelectuală, totul e ca intelectualii să și-o asume și să acționeze în consecință. Dacă intelectualii nu au un rol mai mare și mai eficient este vina lor, dar nu cred că sînt supuși unei prigoane, nu gîndesc în felul ăsta. Eu, încă o dată, mă simt perfect liber ca intelectual. Sigur că pot să am alte nemulțumiri privind viața mea și a noastră în **România**, dar eu ca intelectual nu pot să reproșez nimic **României**, nu mi se pun piedici în nici un fel să-mi afirm ideile.

O.V.: Privind în ansamblu, cum au făcut intelectualii români – nu doar cei din cartea dumneavoastră, ci de-a lungul timpului – față „capcanelor istoriei”?

L.B.: Păi, în general prost, cum să faci față capcanelor? În capcane cazi și ieși destul de greu din ele. Încă o dată, să nu ne închipuim că intelectualii au nu știu ce calitate în plus față de restul muritorilor că judecă mai bine mersul istoriei. De multe ori îl judecă mai prost, fiindcă sînt tentați spre construcții abstracte, sînt tentați spre utopii, spre soluții paralele, de-aia sînt intelectuali, să se tot gîndească. Și se gîndesc cînd mai bine, cînd mai rău. Cele mai mari prostii pe lumea asta le scriu tot intelectualii, sau le afirmă, sau le fac, fiindcă intelectualii sînt cei care gîndesc uneori mai mult decît trebuie și își imaginează tot felul de soluții. Așa încît să nu ne închipuim că intelectualii sînt mai realiști sau mai apropiați de adevărurile mersului istoriei. Nu, s-au lăsat de multe ori înșelați, au rătăcit de multe ori, asta este. Să nu ne facem iluzii cu privire la capacitatea intelectualilor de a judeca lucrurile.

O.V.: Ce considerați că ar fi putut aceștia face mai bine pentru România?

L.B.: Ar fi putut să fie mai independenți decît sînt, să fie mai critici, inclusiv în sensul constructiv, nu destructiv neapărat. Să se manifeste cu adevărat ca niște oameni liberi, care să își afirme cu curaj ideile. În rest, pentru politica efectivă, ai o clasă politică, nu trebuie neapărat intelectualii să se bage în asta. Rolul lor este să fie atenți la ce se întîmplă și să fie cît mai independenți și cît mai pertinenți în judecățile lor.

Basarabia a fost întotdeauna în planul doi al preocupărilor românești

O.V.: Au greșit de-a lungul istoriei intelectualii români față de Basarabia?

L.B.: Da, cred că au greșit față de **Basarabia**, și nu numai intelectualii, ci și oamenii politici. Cînd s-a făcut **România**, și mă gîndesc la atitudinile din **Primul Război Mondial**, e clar că **Transilvania** a însemnat mult mai mult decît **Basarabia** și de-asta **România** s-a aliat în 1916 cu **Antanta** și a refuzat cealaltă soluție, care era și ea de luat în considerare și unii au luat-o în considerare – o alianță cu **Puterile Centrale**. Dacă **România** ar fi mers cu **Puterile Centrale**, mergea pentru **Basarabia**, mergînd cu **Antanta** a mers pentru **Transilvania**. Cred că **Basarabia** a fost întotdeauna în planul doi al preocupărilor românești și de aici și o anume frustrare a basarabenilor.

O.V.: Ce rol ar trebui să joace intelectualii în societatea românească de astăzi?

L.B.: Nu înseamnă că toată lumea trebuie să fie de acord, dar punctul meu de vedere este că intelectualii nu au ce căuta direct în politică. Nu știu dacă este rostul lor de a se lansa chiar în arena publică, în arena politică, în jocul ăsta pentru putere. Cred că de cîte ori au făcut-o, rezultatele au fost mediocre. Să ne gîndim la **Nicolae Iorga** și la atîți alții care au avut și ambiții politice și nu prea au reușit în ce și-au propus. Cred că rolul intelectualului este însă să observe îndeaproape ce se întîmplă în spațiul politic și în spațiul public în genere. Cred că este un rol critic, nu o critică cu orice preț, nu o critică acolo unde nu e cazul neapărat să critici, dar foarte multă atenție la ceea ce se întîmplă. Au rolul ăsta de a comenta, de a lansa idei, de a critica într-un fel sau altul. Deci cred că asta este funcția, una intelectuală și nu una politică directă. Au funcția de a supraveghea ceea ce se întîmplă, de a comenta, de a critica ceea ce se întîmplă în spațiul politic, ăsta e punctul meu de vedere.

O.V.: Dar în ce măsură considerați că mai sînt credibili sau demni de urmat?

L.B.: Am spus și în cartea „Capcanele istoriei”, nu înseamnă că intelectualii, fiindcă sînt intelectuali, gîndesc mai bine decît alții. Deci trebuie ca fiecare să gîndească cu mintea lui, nu înseamnă că dacă un intelectual are un punct de vedere, mai ales că nu au toți aceleași puncte de vedere, este cel mai bun. Nu știu dacă intelectualii trebuie neapărat să fie urmați. Fiecare român are de gîndit în mintea proprie și are de ales fără să cadă în capcana interpretărilor făcute de intelectuali.

O.V.: Cît de independenți îi vedeți pe intelectualii români de azi în raport cu puterea?

L.B.: Intelectualul n-a fost niciodată foarte independent în raport cu puterea și asta e păcat, fiindcă misiunea lui ar fi tocmai să fie independent, este funcția critică, care e cea mai prețioasă, dacă ne referim la el. Din păcate, într-un fel sau altul, intelectualii – nu toți, nu vreau să generalizez, dar gîndindu-mă la categoria intelectualilor în ansamblu – sînt destul de dependenți de putere. Prin pozițiile pe care le ocupă, mulți sînt funcționari ai statului, într-un fel, că sînt profesori sau ocupă alte funcții și printr-un anume respect pe care îl au față de putere, printr-un anume complex pe care îl au față de putere.

O.V.: Este compromisul mai mare acum decît atunci?

L.B.: Nu cred. Din exemplele pe care le-am dat (n.r.: în carte) rezultă că și atunci dependența de putere sau tentația de a fi în apropierea puterii, de a se afla în umbra puterii, sub umbrela protectoare a puterii, a fost întotdeauna destul de mare. Nu pot să măsor acum – nu există un aparat de măsurat în privința asta – dar nu cred că sînt mai dependenți astăzi decît atunci, cred că e o condiție a intelectualului pe care o întîlnim în diverse epoci.

O.V.: Deci un intelectual ar trebui mai degrabă să critice politica decît să o laude?

L.B.: Da, nu să o critice cu orice preț, dar să aibă o privire critică, o privire critică poate să însemne și o apreciere, cum să spun, dacă un lucru consideri că este bun, spui că este bun, dar nu să spui „bun” așa, automat, fără să faci o analiză. Cînd spun „privire critică” nu înseamnă critică sistematică, cu orice preț, dar o atitudine de judecată proprie.

O.V.: Există vreun intelectual român care să se potrivească cu modelul acesta ideal?

L.B.: A, nu-mi cereți asta. Nu m-am gîndit la treaba asta și nici n-aș vrea să dau exemple.

Ioan STOLERU

timpului, în 300 de pagini

dedicate comunismului și mitului în conștiința românească. În prezent este profesor la **Facultatea de Istorie** de la **Universitatea din București** și are, pe lîngă opere publicate în engleză, franceză și germană, 18 cărți în limba română. „Istorie și mit în conștiința românească” (**Humanitas**, 2003) a stîrnit controverse printre naționaliștii înflăcărați, datorită modului obiectiv și critic în care autorul analizează „obsesii istorice” românești și demistifică mituri „mioritice”. Cea mai recentă carte, „Capcanele istoriei. Elita intelectuală românească între 1930 și 1950” (**Humanitas**, 2011), tratează clasa intelectualilor în perioada pe care **Lucian Boia** o consideră cea mai grea în istoria noastră recentă, întrucît s-au succedat în ceva mai mult de zece ani șapte regimuri politice. Astfel, acești ani i-au pus la încercare pe intelectualii români, care de multe ori au căzut pradă capcanelor și ispitelor puterii. „M-au ajutat mult arhivele Securității, care avea niște dosare splendide despre intelectualii vremii”, spune acesta, amuzîndu-se.

Cartea aduce o perspectivă nouă și critică asupra intelectualilor acelei perioade, considerați mai mereu repere demne de urmat și fiind prezentați la un nivel la care societatea românească nici nu mai poate spera să ajungă. Autorul demonstrează că și ei aveau metehnele lor și că au făcut de multe ori compromisuri demne de criticat.

Din amintirile bătrînilor

Răvașe rătăcite pe ulițele din Medeleni

● fațada actualei școli este scorojită pînă la cărămizi, iar de pe acoperișul cu tablă ruginită atîrnă un fir de la curentul electric, tăiat

Ne dorim mereu să vedem cu ochii noștri locurile zugrăvite de penelul scriitorilor. Vrem să vedem frumoasele apusuri descrise în filele cărții preferate, să călcăm pe aceleași meleaguri bătătorite de pașii eroilor noștri și să ne bată același vînt. Romanul „La Medeleni", una dintre cărțile copilăriei, care ne-a făcut să ne imaginăm că alergăm prin livezi alături de Monica și Dănuț, sau că spargem prune împreună cu Olguța pe cerdacul casei, nu mai are aceeași putere de a da naștere viselor după ce vizităm satul care a dat numele cărții lui Ionel Teodoreanu. Tot ce a mai rămas acum sînt zidurile casei mîncate pînă la cărămidă, cîteva geamuri sparte și amintirea sătenilor despre frumusețea locului.

„Dragă mamă.

Am ajuns teafăr la Medeleni. Ce admirabilă casă moldovenească! Exact atmosfera de la noi, amplificată numai, ca un motiv muzical cîntat de vioară, reluat apoi de toate instrumentele. (...) Am impresia că retrăiesc paginile adorabile ale Vieții la țară de Duiliu Zamfirescu. Totul e curat: oamenii, și lucrurile, cerul și peisajul. La sfîrșitul vacanței devin și eu poet!" (**Ionel Teodoreanu**, **„**La Medeleni")

Cînd am intrat în sat, doar un cîine mai alunga liniștea locului, iar singurul lucru animat era o pungă albă purtată de vînt. Casele sînt gîrbovite și mici, la fel ca oamenii care locuiesc aici, iar ulițele înguste și pline de praf stau încadrate de garduri de nuiele. Ajung la fostul conac boieresc despre care sătenii spun că era vizitat de **Ionel Teodoreanu** și la locul de unde s-a inspirat să scrie romanul care poartă numele satului.

Fațada construcției, pe care acum scrie **Școala Medeleni**, este scrojită pînă la cărămizi, o parte dintre geamuri sînt sparte, iar de pe acoperișul cu tablă ruginită atîrnă un fir de la curentul electric, tăiat. Prin una dintre ferestrele din lateral se pot vedea bănci și mese acoperite cu moloz, iar în spate două dintre geamuri sînt zidite, în timp ce în celelalte două sînt bătute scînduri. Cărămida roșie a luat locul tencuielii, care acum stă măcinată de ploi pe pămînt. La doi metri de clădire, după un șanț tras de plugul unui tractor, începe un cîmp de cioate de la porumbul tăiat toamna trecută. Clădirea golașă e departe de imaginea conacului zugrăvită în romanul „La Medeleni". Aerul nu mai vibrează, culorile nu mai sînt pline de viață, iar singurele voci care se mai aud vin din depărtare, de la puținii copii care au mai rămas în sat. Vîntul își fluieră cîntecul ascuțit prin crăpăturile din pereți, amar în comparație cu pianul la care cînta vesel **Olguța**.

„Teodoreanu nu s-a născut aici. El doar venea la bunici," îmi spune cu luare aminte 'nea **Boz**, un om pe care a început să-l ajungă bătrînețea, cu fața aspră și mîinile pline de bătături. „O parte din conacul boieresc al Teodorenilor era aici, unde acum e școala, și o parte acolo, la casa pe care o vezi mata în față." Arată spre capătul uliței, unde, printre crengi, se distinge o construcție mică, vopsită în verde. „Acum locuiește cineva acolo. Se zice că e cumpărată de la unul Moraru care ar fi venit la rîndul lui după Teodoreni," spune **Boz**, vecin cu vechea construcție. „Se zice că el avea o soră, parcă Denisa, și am auzit de la bătrîni că o început să scrie cartea după ce s-a înecat în Prut. Așa se zice, acuma mai departe nu știu." În roman, pe sora acestuia o chema **Olguța** și s-a sinucis, măcinată de gîndul că va muri încet, de cancer.

Cărămida roșie a luat locul tencuielii, care acum stă măcinată

Îndreptîndu-mă spre casa verde, pașii mi se afundă în praful ulițelor, iar cele cîteva pietre pe care mai calc le simt prin papuci. Ajuns la mica clădire, îmi ies în întîmpinare doi bătrîni. „Asta e ulița curții trecută în roman. Asta e ulița veche", arată moș **Gheorghe** spre drumul pe care venisem. Se îndreaptă de spate și lungește gîtul să poată vedea, peste gard, șesul de lîngă sat. „Acolo era harbuzăria, iar el cel mai probabil aici o stat, Ionel Teodoreanu, nu acolo unde e școala acum. În roman spunea că pleca pe ulița veche la pescuit și atunci pe aici mergea", îmi explică atent bătrînul cu părul cărunt, încovoiat de spate, dar prea mîndru să poarte baston. „Nu sînt date multe detalii în roman despre sat, dar din ce am citit eu aici stătea cînd venea. Mai zice și despre biserica veche în carte," și se întoarce să caute clădirea din mijlocul cimitirului. Se înfioară din cauza vîntului deși afară e la fel de cald ca în zilele de vară în care **Teodoreanu** povestea cum **Olguța** se fugărea cu **Monica** prin livadă. Bărbatul se oprește din povestit ca să se adăpostească de adierea de primăvară sub un pom din curte.

„Acuma părintele vrea să facă muzeu din școală, dar eu știu cînd o mai face?!" continuă moș **Gheorghe**. Oftează, sprijinit cu un umăr în gardul din fier și cu mîinile la spate. „Vrea să facă muzeu, caută piese vechi, bătrînești, dar nu mai găsește nimic. Ce să mai găsească dacă a stat războiul aici mai bine de șase luni. În vremurile alea era mai frumos în pădure decît în sat." Se uită departe, mijind ochii, după linia codrului care desenează neregulat orizontul. „Om vedea dacă se va face ceva!"

Seva care alungă reumatismul

Teancuri de portrete cu rame negre, castanii sau aurii, ovale sau pătrate, de lemn sau catifea, mari și mici – desprinse treptat de pe zidurile odăilor de jos – se rezemau laolaltă pe umărul aceleiași uitări; și chipurile lor păreau icoane ale colbului și ale păianjenilor, nu ale unor fețe omenești.

La capătul celălalt al satului, moș **Negru** mă așteaptă cu un zîmbet care-i întinde buzele crăpate și cu fața acoperită de barba nerasă de cîteva zile. „Mai încolo era curtea lui Ionel Teodoreanu. O fost tablouri multe acolo, în casă, dar le-a luat primăria," spune acesta încercîndu-și sapa, ce o purtase pînă atunci pe un umăr, în pămîntul bătătorit al drumului. Istorisirile despre scriitor și despre vizitele sale în micul sat le știe de la tatăl său, care, la 100 de ani, încă mai prășește în grădina din spatele casei. „Na, curtea avea multe picturi, dar acum nu mai este nici una. Era și un beci acolo din piatră, mare cît o casă." Desenează în aer, cu degetul, cît de înaltă era construcția și cît de mult se întindea.

Rezemat în coada sapei bătrînul privește în pămînt. Nu mai ține șirul lucrurilor pe care le-a pierdut satul în vîltoarea anilor. „Acum mai este copacul din curtea casei. Cică ar fi doar cinci arbori dinăia în toată Europa", spune moș **Negru** cu neîncredere. „Lumea din sat îl mai folosește pentru reumatism, că fructele au o sevă albă care se încleie," îmi explică acesta depărtînd degetul mare de arătător ca și cum seva imaginară îi îngreuna mișcarea. „Și la biserică sînt niște stejari bătrîni. Peste două sau trei sute de ani. Acolo ducem morții", își aduce acesta amintite, uitîndu-se parcă rătăcit spre mine. Bătrînul vorbește apoi iar de copacul din curtea conacului și îl caută din priviri. „O vrut nemții acu cîțiva ani să vină cu utilaje să sape în jurul lui și să-l ia cu totul, dar nu s-au înțeles la preț, că îl dădea primăria." Rîde scurt, amar, iar apoi oftează lung și apăsat. Anii l-au învățat că totul e de vînzare, chiar și istoria.

Din veche casa a dispărut toată culoarea

De la conac la locaș de prăznuire

În decursul timpului, casa a trecut prin mai multe transformări și prin mîna mai multor stăpîni. Nici sătenii nu își mai amintesc exact cîți proprietari a avut fostul conac boieresc și care sînt aceștia; i-au prins doar pe ultimii locuitori al clădirii. 'Nea **Dumitru** își amintește, ca și bătrînul **Boz**, că „din discuții cu părinții, am auzit că unul Cotescu ar fi fost aici boier și după a luat unul Moraru casa." E un om micuț, cu haine cenușii și ochii de un albastru spălăcit din care lipsește strălucirea aprigă a tinereții. „Știu doar că pe Morari i-au fugărit comuniștii cînd a venit colectivizarea și după aceea au transformat casa în școală."

Omul mic pășește rapid și apăsat praful ulițelor și intră într-o curte înainte să-l mai pot întreba ceva. De cînd în sat au mai rămas puțini copii, iar clasele n-au mai putut umple, clădirea n-a mai fost folosită nici ca școală. Pînă la terminarea bisericii noi aceasta a ținut loc unui depozit pentru lemnăria locașului de cult construit la cîțiva zeci de metri mai la deal, iar acum, una din camere e folosită pentru prăznuirea morților. „Oamenii mai vin să viziteze satul pentru că îl leagă de romanul lui Ionel Teodoreanu și ar fi păcat să nu renovăm casa," zice preotul din **Medeleni**. „Oricum, trebuie să o curățim, sa facem cumva să mișcăm lucrurile din loc mai ales că ne putem lega de clădirea respectivă ca de un loc unde venea acesta," spune părintele cu regret în glas.

Andrei MIHAI

Din istoria scrisă

● casa din sat nu a fost a Teodorenilor, era doar un loc în care aceștia veneau în vizită

În urma săpăturilor preotului paroh din **Medeleni**, **Claudiu Stănoi**, printre documentele din parohiile vecine și cele aflate în posesia bisericii pe care o are în grijă, acesta crede că în satul **Medeleni** nu există o casă **Teodoreanu**, însă aici era un loc în care acesta venea în vizită și unde i-a venit ideea de a scrie „La Medeleni". Preotul crede că familia **Teodoreanu** a avut o casă la **Deleni**, o altă localitate din nordul **Moldovei**. Conacul transformat mai tîrziu în școală, iar acum folosit ca locaș de prăznuire a aparținut inițal unui boier **Donici**, iar apoi, trecînd în posesia mai multor persoane „a ajuns la Morari, care sînt menționați în acte acum," specifică părintele **Stănoi**.

Un trecut neclar are și unul dintre copacii din fața clădirii care „este înrudit cu dudul. Este un portocal fals și este adus de unul dintre boieri cel mai probabil, iar ultimii proprietari, Morarii, spun că l-au găsit acolo."

În **Medeleni** mai este o clădire despre care „localnicii spun că e monument istoric deși în acte nu e menționat. Totuși biserica cea veche ar fi din vremea lui Ștefan cel Mare. Sînt hîrtii care să ateste asta, însă clădirea a trecut prin mai multe transformări, însă sigur a fost ceva deoarece în cimitirul din curtea bisericii s-a descoperit o cruce de la 1511", amintește părintele. După documentele găsite de preot, ctitori ai bisericii vechi au fost boierul **Alecu Donici**, care a ajutat cu bani, și sătenii, dar actele o menționează abia după 1800.

Acesta crede că **Teodoreanu** „mergea mai curînd la Ungheni pentru că acolo erau izvoare termale și aveau legătură cu calea ferată." Cu toate acestea, deși în zona **Moldovei** există mai multe sate cu numele de **Medeleni**, „acesta este singurul de lîngă Prut, scriitorul a venit și a vizitat zona, iar asta îl leagă de Teodoreanu."

Tehnica picatului cu ceară

La Vama celor 70 de țări

● ouăle arată ca niște bibelouri pe care au fost lipite șiraguri de mărgele colorate ● surorile Orșivschi s-au apucat de încondeiat din pasiune, li s-a părut firesc

În localitatea prin care treceau mărfurile din Moldova în Transilvania prin anii 1400, există un loc în care se poate călători în aproape 70 de state fără să fie nevoie nici măcar de o trăsură. Este posibil ca oamenii să se plimbe cu mîinile la spate, ascultînd poveștile doamnei Cătălina, străbătînd odată cu ea continente dintr-o cameră în alta. La Muzeul Oului de la Vama, prima oară a existat oul încondeiat.

Vă spun cinstit că într-o zi în care
Agale coboram la pas Copoul
Mi-am pus și eu celebra întrebare:
„Ce-a fost întîi și-întîi? Găina?
Oul?”

***

Acum 12 ani, într-un sătuc din **Bucovina**, surorile **Orșivschi** au adunat în două vitrine micuțe suficiente ouă încondeiate încît să deschidă un muzeu dedicat lor. Colecția s-a mărit de atunci și a fost nevoie să o mute în altă încăpere, mai mare, pentru că numărul de exponate adunate din toată lumea a ajuns la peste 3000.

Doamna **Cătălina**, sora mai mare, își ia liniștită bățul subțire cu care arată piesele expuse, agitîndu-l pe sticla vitrinei precum arătătorul unui învățător care predă înmulțirea la tablă. „Începem periplul nostru prin cele peste 70 de țări cu ouăle de care sîntem cel mai mîndre, cele din Bucovina”, spune artista purtînd arătătorul pe prima vitrină.

Aici stau liniștite, pe suporturi din lemn – unele care imită căruța, altele, sfeșnicul sau lingura –, atît ouă realizate de **Letiția Orșivschi**, sora doamnei **Cătălina**, cît și moștenite din familie. Primele rafturi sînt pline cu „mingi” fragile încondeiate prin „tehnica cu culori”. Vitrina arată ca un tablou pictat cu răbdare de vreun bătrîn înțelept, în culori pămîntii, liniștite, „specifice localității Vama”. „Bucovina este plină de simboluri geometrice, aceleași care se pot vedea și pe cămășile tradiționale, ori pe ștergare sau covoare”, se mîndrește doamna **Cătălina** pe un ton aproape șoptit.

Pe ouă este reprezentată **Sfînta Cruce**, ori soarele, cerul cu stele, fulgerul sau frunza de stejar – toate, simboluri ale naturii. Maeștrii merg însă și mai departe de cer și ajung să reprezinte în desen simboluri ale ocupațiilor străvechi din zonă: potcoava, coarnele berbecului, vîrtelnița, grebla pentru adunat fîn, grînele – simbol al abundenței – sau cărarea rătăcită, „un simbol străvechi bucovinean. Se spune că omul în viață încearcă să păstreze drumul drept, dar există multe tentații și ajunge să meargă așa”, spune doamna **Cătălina**, arătînd către un ou pe care este trasată o linie galbenă șerpuită și întreruptă pe alocuri.

Mărgele din ceară

Prin sticla celei de-a doua vitrine strălucesc ouăle realizate de doamna **Letiția** prin „tehnica cu ceară în relief, pentru care este renumită sora mea. Sînt, spre exemplu, pînă la șase straturi de ceară depusă. Se pune instrumentul numit «chișiță» (n.r.: bețișor de lemn care are la capăt un tub metalic de diferite diametre în interiorul căruia se găsește un fir de păr de cal prin care curge ceara încălzită) de șase ori în același loc. Nu e ca la tehnica cu culori, unde ceara este folosită doar pentru a proteja culoarea”, povestește doamna **Cătălina**, întrerupînd din cînd în cînd cuvintele printr-un oftat.

Ouăle arată ca niște bibelouri pe care au fost lipite șiraguri de mărgele colorate. Unele mai mari, precum cele de struț, seamănă cu niște pietre alunecoase de mozaic, ba chiar la o ochiadă mai atentă, zici că sînt solzi de reptilă. Imaginile acestea punctate înfățișează de fapt, simbolic, sita, care, conform credinței locale, separă binele de rău. Punctele închise la culoare reprezintă răul, iar cele deschise, binele.

În cazul acestei tehnici de încondeiere ceara este colorată dar, pe un ton ferm, doamna **Cătălina** mă asigură că „tot ce vedem aici sînt culori naturale, vegetale sau minerale”. Pentru nuanțele de galben sau maro sînt folosite foile de ceapă, la cele de roșu, sfecla sau petalele de trandafir; mentă pentru verde și praful de *lapis lazuli* (n.r.: piatră semiprețioasă) pentru albastru. În funcție de culori și simboluri, putem face o mică povestioară în parte”.

Oul cu ceas din Elveția

„Kinder” și răvașul

După aventura prin **Bucovina**, păsim hotarul către **Germania**, unde există cel mare muzeu de acest gen din lume, la **Sonnenbuehl**. Ouăle decorate aici își pot găsi locul la fel de bine pe rafturile unei biblioteci bogate, alături de „Război și Pace” ori de „Idiotul”. Sînt acele modele care par brodate pe coajă și arată precum dantela de **Bruges**, dar care sînt realizate doar prin „înnodarea unui fir textil. Nu se folosește nici un instrument specific aici”, dezvăluie doamna **Cătălina** secretul.

Alături sînt ouă pe care stau parcă lipite buchete de flori caramelizate ca bomboanele de zahăr ars, dar care sînt, de fapt, bucăți de plastilină topite la 100 de grade (n.r.: „tehnica Fimo”).

„De la aceste ouă, în timp, a derivat ideea de «Ou Kinder», cel cu surpriză. Pe timpuri, acestea aveau o fișie textilă înăuntru pe care erau scrise mesaje religioase, la început, apoi laice”, povestește sora cea mare desfășurînd un răvaș dintr-un ou împodobit cu ață colorată. „Aici, spre exemplu, scrie: «Dragostea este viață, viața este dragoste. Cine n-a iubit, n-a trăit»”.

Cu strădania specifică unui colecționar, doamna **Letiția**, sora mai mică a **Cătălinei**, a strîns și cel mai mic ou al colecției – al reptilei de **Gecko** –, protejat sub un clopot de sticlă ca într-o carapace de țestoasă. Are desenat pe coajă un buchet de flori și arată ca un degetar de copil.

Surorile **Orșivschi** au terminat **Facultatea de Textile** la **Iași**, dar s-au apucat de încondeiat ouă nu dintr-o dorință lăuntrică, ci pentru că li s-a părut cel mai firesc lucru. Tradiția în familie exista, „și mama știe să facă asta și bunica din partea tatălui, așa că pentru noi a fost un curs firesc, dar nu ne-am gîndit vreodată că vom ajunge să facem asta. Oricum, domeniul se potrivește cu cel textil, pentru că și acolo trebuie să știi să ții rotringul în mînă, deci nu este mare diferență”, povestește rîzînd doamna **Cătălina**. Își amintește că **Letiția** a fost cea care a început să încondeieze, ea a fost „dintotdeauna artista cu ouăle”, cum o numește sora ei.

Orologiul cît un gălbenuș

În vitrina elvețiană, în loc de ceasuri, stau ouă decorate. Nu doar din acelea a căror coajă o poți testa cu dintele, să verifici cît e de tare, ci și din porțelan, acoperite cu foițe de aur. Sau care sînt decorate cu împletituri din păr uman la care s-au folosit peste 2500 de fire.

Pe unul dintre rafturi, răsfirat, stă un ou alb, tăiat felii, care arată proaspăt fiert și numai bun de mîncat, doar că „pe margine are lipite niște cartonașe pentru a pune poze, este de fapt un album foto”, dezvăluie fosta inginer de textile, făcînd un semn complice pozelor de pe perete.

Dedesubt, parcă gata să anunțe răsăritul, un ceas auriu încrustat într-un ou colorat în albastru, „tipic elvețienilor, nu putea să lipsească”.

Cele mai dragi „mingi” sînt cele făcute de mînă, în Bucovina

Cele decorate în **Cehia** arată ca niște crinoline albe sculptate în ochiuri cît unghia de la degetul mare, iar spărturile sînt neregulate, dar fine. Sînt realizate prin „tehnica perforării”, cehii fiind primii care au lucrat cu această metodă. Doamna **Cătălina** se așază în capul mesei acoperită cu coșuri pline de aceste mici simboluri bucovinene ale **Paștelui** și povestește despre ceea ce numește ea, „cea mai elegantă tehnică de decorare”. „Există un instrument care se aseamănă cu freza dentară și care perforează coaja, dar o prietenă de-a noastră, care este medic stomatolog, a încercat și nu i-a reușit. Sigur au ei alte secrete”, recunoaște artista învîrtind una din operele surorii ei.

Un munte cît un bob de orez

Pe continentul asiatic pașii merg rapid, căci prima țară necreștină din colecție nu are multe de arătat. În **Turcia** se decorează oul din simplul motiv că este considerat un simbol al începutului lumii.

În **Japonia**, acest obicei nici nu există. „Ei pictează mătasea, chiar și bobul de orez, dar nicidecum oul”, spune femeia sprintenă în vorbe, ridicînd din umeri a mirare. Însă un caligraf japonez a pictat cîteva simboluri pentru colecția surorilor: muntele **Fuji**, florile **Sakura** și **Gheișa**, dar și numele „Letiția” scris în caracterele lor.

Pe raftul care duce în **Vietnam**, colecționarele au strîns un ou de broască țestoasă, iar pe cel arăbesc, unul de crocodil. „Acesta este o piesă rară a colecției pentru că întreaga comunitate păzește ouăle, nu doar mama crocodil. Iar un băștinaș, dacă ar găsi unul, nicidecum nu l-ar înstrăina, pentru că este un simbol al casei”, povestește femeia. Însă piesa pe care e pictat un tigru este realizată din fragmente lipite, asta după ce oul a eclozat.

În altă vitrină, puțin înainte de cea destinată țărilor asiatice, doamna **Cătălina** prezintă cu mîndrie în voce, apăsînd arătătorul pe vitrină, parcă pentru a vrăji oul, cea mai veche piesă din colecție, care are mai mult de 95 de ani. „Este un ou de struț Emu, care a ajuns la noi grație unei australience care ne-a vizitat muzeul și ne-a promis că ne trimite ceva ce nu avem. Și s-a ținut de cuvînt”, își amintește colecționara, gesticulînd cu însuflețire.

După ce păsim discret și prin **Danemarca**, lipind privirea de vitrinele sub care stau operele lui **Hans Christian Anderson** sculptate în jumătăți de ou, ajungem de unde am pornit. În **Bucovina**.

Pe masa mare din mijlocul camerei se află, în coșuri din nuiele împletite, ouă încondeiate de cele două surori. Doamna **Cătălina** ia chișița împreună cu o „operă” neterminată și arată cum lucrează atît ea, cît și sora ei, la încondeierea oului. Îl rotește încet cu mîna stîngă și ține bețișorul nemișcat pe măsură ce linia se trasează dreaptă. Și atunci cînd trebuie colorat, „aplicăm ceară pe liniile care vrem să rămînă albe și îl scufundăm într-o baie de culoare galbenă, spre exemplu. Apoi, ce vrem să rămînă galben, acoperim iar cu ceară și îl scufundăm în culoare roșie. Și tot așa. Deci aici doar se protejează porțiunile de coajă pe care vrem să le colorăm”, arată doamna **Cătălina**, învîrtind un ou pe jumătate acoperit de substanța gălbuie și cleioasă.

Pe un suport ca un cofraj, sînt stivuite cîteva ouă „mai deosebite”. Femeia își amintește că înainte, „cînd se venea cu coșul cu bucate sfințite după **Slujba Învierii**, toți ai casei trebuiau să se spele cu un ou roșu, simbol al sănătății, și un ban de aur, simbol al abundenței în anul care vine. Ei bine, femeile din zonă au combinat cele două însemne într-un ou din ăsta auriu. Sînt puțin altfel decît celelalte”, se mîndrește doamna **Cătălina**, luînd din suport unul din ouăle mărgelate. Și care, în timp, „s-au adunat atît de multe, încît nici nu le mai ținem numărul, că nu are sens”.

Exponatele se ascund în spatele vitrinelor îngrijite

***

„Așa că fără dar, și fără poate
Ținînd cont de argumente seama
Eu cred că mai întîi și-ntîi de toate
A fos Muzeul Oului din... Vama”

Cristina BABII

Visul glonțului orb

Vineri seară, în Uzina cu teatru, am fost purtați pe ritmuri de grunge, presărate cu trimiteri la perioada comunistă și geneză. Din acest ghiveci a luat naștere premiera de la Nirvana, un experiment cu plusuri și minusuri. Pe scaunele din sala mică am învățat să ținem cu scriitorul neîmplinit care are ca model în viață, pe rînd, un rocker fără succes și un fiu de milițian. O combinație dreasă intens într-o halucinație de 90 de minute.

Halucinațiile unei dependențe binecuvîntate

● manuscrisul pe care scriitorul îl purta peste tot zace acum într-un colț, mototolit și uitat ● în beția momentului începe să cînte alături de trupa prezentă la spectacol

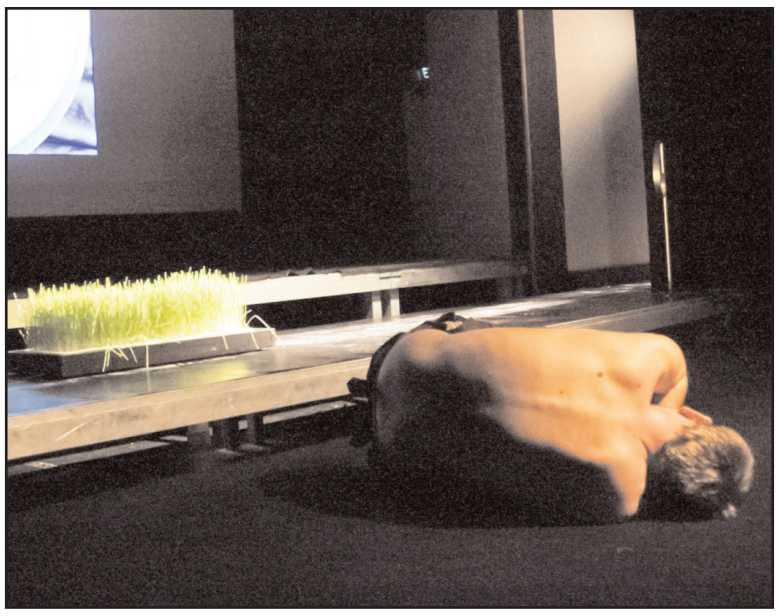

Personajul se contorsionează într-un vis cu grîu proaspăt încolțit

Nirvana Uzinei cu Teatru e un loc al zbaterii, iar **Toma** și **Kurt** sînt două jumătăți ale unui întreg privite în oglindă. În semi-obscuritatea din sală nici nu-i distingi: freamătă, se mișcă și murmură la fel. Dar cînd se aprind reflectoarele, pasiunea din ochi îi împarte. **Toma** e pe cale să devină un scriitor ratat. N-a ajuns încă acolo pentru că, efectiv, încă nu a scris nimic. Pe treptele scenei, își poartă manuscrisul ca pe-o cruce. Îl arde în buzunarul de la piept și pare că i se sfărîmă între degete cînd se apropie de el cu peniță. Îl doboară la pămînt, îl ridică, îi dă speranța că viitorul îi rezervă ceva mai mult decît chinul prezentului. Dar, în vise, nu se vede niciodată scriitor. E pe un cîmp cu grîu proaspăt încolțit, în care caută disperat umbră dar nu găsește. Coborînd pe treptele genezei, se contorsionează și se trîntește pe podea, chircindu-se cum o făcea înainte să se nască.

Kurt e o imitație. Pupilele i se dilată cînd se enervează, ascultă doar muzica adevărată, înregistrată în studio și adusă acasă pe discuri, nu cea copiată de pe Internet, și **Toma** îl venerează. N-au bani, dar scriitorul mereu îi face moftu-rile. Îl vede ca pe-un alter ego, ceva ce-ar fi putut ajunge și el dacă talentul său nu era să scrijelească manuscrise care nu vor vedea lumina tiparului. Gravitează în jurul lui **Toma**, îi șoptește în ureche, îi manipulează gîndurile și-i confundă realitatea. Cînd începe să cînte, ochii lui **Toma** se golesc, începe să danseze fără noimă, pierdut în tot și de toate. Într-un mod anormal, se completează. Cînd își jură unul altuia, o fac pe **Panait Istrati** și pe **Jimi Hendrix**.

Kurt mai are tendințele depresive ale unui rockstar. E agitat, vulgar, sare, se aruncă la pămînt, iar în beția momentului începe să cînte alături de trupa prezentă la spectacol. Fumează în pauzele dintre melodii, bea tărie dintr-o sticlă cu gîtul îngust și-și lasă capul să atîrne lipsit de viață, murmurînd aceleași ritmuri obsesive, părînd uneori de o liniște transcedentală, la granița cu moartea.

Manuscrisul nimănui

În existența lor își face loc **Vecinul**, un individ masiv, cu față de mafiot, care îl atrage pe **Toma** către o lume ruptă dintr-un roman de aventură. Începe fragil, tînărul acceptînd inițial un deodorant, apoi niște bani, ca în final să ajungă să-l urmărească pe-un oarecare **Mister Pink**, să-i facă poze cu amanta și să se ia bătaie cu gărzile sale de corp.

E ca o inițiere forțată. **Kurt**, care trebuie să fie alături de **Toma** și să îl ajute, e momit și el cu o chitară electrică și se distanțează. „Trebuie să ai grijă de tine, eu am muzica mea, am concertele mele”, repetă acesta obsesiv. Manuscrisul pe care scriitorul îl purta peste tot zace acum într-un colț, mototolit și uitat de toată lumea. Luminile se închid din nou, în aerul din sală plutind doar fumul gros de țigară. Apar frînturi din copilăria vecinului și ale lui **Toma**, pe rînd, spasmatic. **Vecinul** a fost chinuit de tatăl său, un milițian, și mînat să-i calce pe urme, în timp ce versiunea prescolară a tînărului promova la matematică pentru că mama sa se culca cu profesorul.

În această lume a lipsei modelelor și a falselor reprezentații, reflectoarele se aprind și **Toma** e lăsat singur cu **Mister Pink**, chircit la podea, cu un pistol în mînă. Ezită între a-i lua viața, a-și curma propria existență sau în a-l împușca pe **Kurt**, care s-a întors după el, deși scriitorul l-a alungat întruna.

Teatru cu boxe

„Nirvana” se vrea a fi o piesă de teatru inovativ. În primul rînd, prin prezența unei trupe lîngă scenă, care a cîntat *live* melodii ale formației eponime, interpretate de **Kurt**, copia solistului acesteia din ’70, **Kurt Cobain**. În sala mică, însă, delirul cîntărețului era redat la două-trei boxe imense, care ar fi părut zgomotoase și într-o sală de cinema, darămite în încăperea în care cu greu s-au îngrămădit 100 de spectatori. Și, cum stilul era rock-ul grunge, țipetele lungi au făcut ca mulți dintre cei prezenți să-și împingă mîinile înspre urechi, tresărind vizibil și strîngînd din dinți într-o grimasă dureroasă.

Însă, fortuit sau nu, personajele interpretate s-au completat aproape perfect. Dacă **Vlad Volf** (**Toma**) a părut pe alocuri rigid sau **Cosmin Maxim** (**Kurt**) prea agitat și greu de înțeles, prezența **Andreei Boboc** în rol dublu de mamă a fost o pauză proaspătă de la halucinația existenței celor doi tineri, iar **Gelu Zaharia** a interpretat cu un umor proaspăt atît rolul matematicianului cît și pe cel al tatălui milițian. Prestația acestuia din urmă a fost cu atît mai notabilă cu cît umorul a fost folosit într-un mod neconvențional în piesă. Fiind încărcată la început de simboluri, confuză, abstractă, la apariția lui **Doru Aftanasiu**, **Vecinul**, s-a transformat într-o reprezentanție la scară redusă a unei comedii, presărată cu trimiteri către perioada comunistă, iar trecerea a părut, uneori, forțată.

În linii mari, poate că piesa nu a reușit să lase impresia de lipsă a modelelor, sugerată de către regizorul **Liviu Cristian**, însă a dat o notă de culoare aparte metaforei inițierii. Fără influența, negativă sau nu, a vecinului, **Toma** ar fi rămas captiv într-un manuscris, violența realității fiind pentru el un tabu despre care nu era de ajuns să fi citit în cuvinte sinuoase. Trebuia trăită.

Cătălin HOPULELE

Canadienii nu vor cupru românesc

● partea română a cerut firmei Roman Copper să constituie un depozit colateral de 32,27 milioane euro pentru a garanta realizarea investițiilor de mediu

Săptămîna trecută, **România** a pierdut o oportunitate de cîteva zeci de milioane de euro în urma eșuării încercărilor de privatizare a **Cupru Min Abrud**. **Roman Copper**, o firmă a companiei **Bayfront Capital Partners** din **Toronto**, ar fi trebuit să preia **Cupru Min** în urma cîștigării licitației de la începutul săptămînii. „«În acel moment am știut că reprezintă primul succes economic al acestor ani de aparent autism economic», a declarat premierul Mihai Răzvan Ungureanu” (**HotNews.ro**, sîmbătă, 7 aprilie).

Însă tratativele nu s-au încheiat cu succes. **Ministrul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri**, **Lucian Bode**, a motivat eșecul prin faptul că „partea română a cerut firmei canadiene să constituie un depozit colateral de 32,27 milioane euro pentru a garanta astfel realizarea investițiilor de mediu, să plătească suma pentru acțiuni, de 200,7 milioane euro, în termen de 30 zile de la obținerea avizului Consiliului Concurenței și autorizației integrate de mediu” (**Ziarul Financiar**, sîmbătă, 7 aprilie). Tot reprezentanții statului au cerut publicarea imediată a contractului de privatizare. Aceste doleanțe sînt, așa cum declara prim-ministrul, „clauze la care statul nu renunță cu nici un chip” (**HotNews.ro**, vineri, 6 aprilie).

Dacă vineri înțelegerea dintre partea română și cea canadiană a căzut irevocabil, cu doar o zi înainte, **Bayfront Capital Partners** se declarau mulțumiți de transparența colaborării pentru preluarea **Cupru Min**. „«Părțile au ajuns la un acord verbal final pe care am fost și sîntem în continuare pregătiți să-l aplicăm complet», a declarat, într-un comunicat, Mike Curtis, partener al Bayfront” (**Adevărul.ro**, vineri, 6 aprilie). Ulterior, acordul a fost returnat băncii de investiții din **Canada**, pentru că cei de la **Bayfront** nu ar fi dorit să respecte toate cererile anunțate de partenerul român. Același reprezentant al companiei canadiene a susținut atunci că „acordul cuprinde termeni ceruți de Guvern și acceptați de Roman Copper, chiar dacă nu au fost inițial incluși în forma contractului prezentat în pachetul de privatizare. Am fost surprinși de refuzul comisiei de negociere de a accepta semnătura noastră scrisă” (**Ziarul Financiarul**, sîmbătă, 7 aprilie). Între timp, activitatea companiei va putea fi continuată în condiții normale numai dacă ministerul va asigura demersurile de obținere a autorizației de mediu.

Prima tentativă de privatizare a **Cupru Min Abrud** a avut loc în 2008, însă fără succes și tot din cauza unor nemulțumiri ale reprezentanților statului român. De data aceasta, însă, este vorba de un angajament asumat față de **Fondul Monetar Internațional**, drept pentru care procesul de privatizare va fi reluat în perioada următoare, în speranța că **România** a găsit în **Roman Copper** acel „partener serios, potent și de bună credință” pe care-l caută.

Anca TOMA

LENTILA DE CONTACT A LUMII

(Tele)Viziuni sub lacăt

● NIT TV a rămas în afara legii

Botniță pentru limbuți. Metaforic, așa s-ar traduce cele două decizii luate de instituțiile care reglementează audiovizualul în **România**, respectiv în **Republica Moldova**, în ultimele săptămâni. Marți, pe 27 martie, **Consiliul Național al Audiovizualului** (**CNA**), a înjumătățit perioada pentru care postul **Oglinda TV** (**OTV**) avea acordată licența de emisie, deoarece făcuse publicitate politică **Partidului Poporului Dan Diaconescu** (**PPDD**), urmînd să emită pînă pe 28 septembrie. La cîteva zile după, pe 5 aprilie, **Consiliul Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova** (**CCA**) a hotărît retragerea aceleiași autorizații, tot din motive politice, tot unui post privat, cu intrare în vigoare de la data publicării deciziei în „Monitorul Oficial”. Așa a rămas **NIT TV**, canal cunoscut ca fiind afiliat **Partidului Comuniștilor** (**PCRM**) și o altă „oglindă a realității în care trăiești”, în afara legii.

Ambele decizii au venit după o săptămînă de monitorizări în care cele două foruri au urmărit respectarea, pe de o parte, a **Legii Audiovizuale**, iar pe cealaltă a **Codului Audiovizualului**. Reacțiile au fost și ele similare, însă numai pînă într-un punct. Partizanii celor două televiziuni au ieșit în stradă, au scandat pentru libertatea de exprimare în fața celor două consilii și chiar au amenințat cu apelul la instanțele superioare. Însă cei de la **NIT** au fost mai duplicitari decît **Dan Diaconescu**, care a declarat în fața membrilor **CNA** că „nu sînt membru în PPDD, nu am nicio funcție în PPDD”. După ce au aflat hotărîrea luată de **CCA**, membrii echipei și-au organizat, în ziua următoare, principalul grupaj de informații, **Știrile NIT TV** „Curier” cu **Lia Nichiforova**, tot pe seama principiului de „nerespectare a pluralismului politic”, de care au fost și acuzați de către consiliu.

De altfel este suficient să urmărim prezentarea știrilor pe scurt din orice zi ca să ajungem la concluzia **CCA**-ului. În ediția de pe 3 aprilie, de exemplu, toate informațiile care vizează actuala guvernare sînt prezentate negativ, în timp ce restul, care se concentrează pe activitatea **PCRM**, sînt redate pozitiv. Așa se face că telespectatorului i se arată, pe de o parte, boala societății ca fiind **Alianța pentru Integrare Europeană** (n.r. : cea care asigură guvernarea în **Republica Moldova**) și, alături, antidotul, adică **PCRM**. „Guvernul Filat s-a transformat într-un executant docil al homosexualilor, care urmăresc sodomizarea Moldovei” nu conține aceleași semnificații pe care le cuprinde știrea în care „Vladimir Voronin l-a asigurat pe Jean Claude de Mignon că reprezentanții PCRM la Adunarea parlamentară a Consiliului Europei vor sprijini orice decizie care va viza dezvoltarea democrației în Republica Moldova”.

Iulia CIUHU

Aceeași gogonea, altă culoare

Frunzăverde și partidul veștejit

De la plecarea lui Emil Boc din fruntea Guvernului, PDL este într-un continuu declin. Cea mai „dureroasă" lovitură a fost plecarea lui Sorin Frunzăverde, „uns" imediat vicepreședinte al PNL. Capitalul de imagine al noului premier nu s-a transferat și partidului aflat la putere. Politicienii portocalii vor trebui să găsească alte strategii.

● este evident că recredibilizarea PDL nu va fi un proces de transformare a partidului, de plasare în vitrină a unor lideri proaspeți ● bilanțul celor 100 de zile va arăta ca după o zi de guvernare

A trecut la garderoba de primăvară – vară

Silviu SERGIU

Arca lui MRU

● în această construcție, menită a salva de la dispariție partidul de suflet al lui Băsescu, nu vor avea loc toți

Plecarea lui **Sorin Frunzăverde** din **PDL** nu a fost un gest pornit dintr-un oportunism politic rudimentar. Chiar dacă **PDL** nu este în cea mai confortabilă postură ca aderență la electorat, **Frunzăverde** nu va avea probleme să rămînă la putere în **Caraș-Severin**, județ în care este poreclit „Ayatollahul", într-un gest de recunoaștere a puterii sale absolute. Plecarea sa nu este, deci, o tentativă de salvare personală. Cînd un lider politic cu greutate precum **Frunzăverde** alege să plece din partidul în care a stat două decenii este semnul sfîrșitului proiectului politic. Fără ca acest lucru să însemne neapărat dispariția **PDL**, ci, mai degrabă, despre o resetare în profunzime.

Este evident că în noul **PDL** nu va mai fi loc pentru toată lumea. Bineînțeles dacă va dori să se salveze. Poate nu întîmplător, un alt baron notoriu, **Radu Berceanu**, a înțeles în ce direcție se îndreaptă lucrurile și a ales să anunțe, în urmă cu cîteva zile, că se retrage din prim-planul vieții de partid.

Este evident că recredibilizarea **PDL** nu va fi un proces de transformare a partidului, de plasare în vitrină a unor lideri proaspeți, care să seducă electoratul, de recalibrare a mesajelor destinate electoratul. Au apărut deja semnale că va fi un proces de separare definitivă a apelor, de contracție majoră a **PDL**, de eliminare a politicienilor corupți sau a reprezentanților **Vechiului Regim**, sintagmă consacrată de **Revoluția Franceză**. Cei care vor supraviețui acestui proces nu vor continua pe cont propriu, ci vor încerca să se lipească de o construcție cu totul nouă.

O construcție pe care premierul **Mihai Răzvan Ungureanu** a anunțat-o deja, e drept, destul de timid. Pe această veritabilă „Arcă a lui Noe" (sintagmă care nu-și propune să-i confere lui **MRU** o aură providențială), menită a salva de la dispariție partidul de suflet al președintelui **Traian Băsescu**, nu vor avea loc toți. Vor fi selectate doar specimenele tinere (sau cel puțin nu cele îmbătrînite în rele), sănătoase, capabile să asigure perpetuarea speciei. Indiferent de cum se va chema ea („Mișcarea Populară", „Noua Republică", „Albă ca Zăpada" sau „Cenușăreasa", dar cu siguranță nu „Ali Baba și cei 40 de hoți"), noua formațiune trebuie atent construită, pentru a fi atractivă în ochii publicului urban, tînăr, educat despre care vorbea **Mihai Răzvan Ungureanu** în urmă cu cîteva zile. Mesajul principal cu care o astfel de formațiune poate avea succes, cu care poate convinge electoratul care l-a făcut președinte pe **Traian Băsescu**, dar care l-a părăsit între timp, este desprinderea de **Vechiul Regim**. Cu toate metehnele lui: capitalism de cumetrie, corupție, lipsă de moralitate politică, ciocoism etc. Nu există nici o garanție că „Arca lui MRU" va reuși să răzbată prin **Potop**. Dar este evident că ea se va scufunda la puțin timp după lansarea la apă, dacă dinozaurii nu sînt lăsați pe mal să se înece.

Ioana LUPEA

Frunzăverde, un moment cheie pentru anul electoral

● a echilibrat și raporturile din USL

Principalul partid de guvernămînt, **PDL**, a intrat în degringoladă după ce președintele lui, **Emil Boc**, a demisionat din funcția de prim-ministru, lăsîndu-l fără acces direct la resurse. Popularitatea noului premier **Mihai Răzvan Ungureanu** nu a contaminat și **PDL**, așa cum sperau liderii partidului creditat de sondajele de opinie cu un procent apropiat de 15%. Deruta **PDL** a fost amplificată de plecarea lui **Sorin Frunzăverde**, primvicepreședinte și cofondator al partidului, la **PNL**, principalul adversar al **PDL** pe dreapta esicherului politic.

Paradoxul este că tocmai demisia lui **Frunzăverde**, un politician local fără anvergură națională, reprezintă unul dintre momentele cheie pentru anul politic 2012. Nu doar că a cutremurat **PDL**, dar a echilibrat și raporturile din **USL**, după ce pasul în doi executat grațios de **Mihai Răzvan Ungureanu** și **Victor Ponta** l-a transformat pe ultimul în starul opoziției. Cooptarea lui **Frunzăverde** în **PNL** l-a scos pe **Crin Antonescu** din izolare și a arătat **PSD** că și liderul liberalilor știe să joace. „Greul" a salvării **PDL** de rușinea de a fi depășit electoral de partidul populist al lui **Dan Diaconescu**.

În spațiul public se discută despre salvarea **PDL** prin includerea partidului într-o nouă construcție politică, ce va fi condusă de **Mihai Răzvan Ungureanu**. Premierul a sugerat că se va implica în politică într-un proiect care are însă nevoie de un ingredient important și anume recunoașterea succesului noii administrații. Or tocmai acest ingredient se dovedește greu de procurat, mai greu decît se așteptase **Ungureanu**.

Operațiunile de succes ale noului cabinet, privatizarea **Cupru Min**, vînzarea pachetului de 15% din **Transelectrica** și contractul cu **Chevron**, se dezumflă una cîte una. Privatizarea **Cupru Min** a eșuat, după ce însuși **Ungureanu** o prezentase ca adevărat succes datorat credibilității noului guvern și semn al unei „frenezii economice". Imaginea lui **Ungureanu** este afectată deja de decizia de a împărți precum **Boc** fondul de rezervă între primăriile puterii. Și asta după ce chiar **Ungureanu**, spun surse politice, ar fi lăsat să se afle că a trîntit ușa coaliției în semn de refuz.

Fără un succes incontestabil, bilanțul celor 100 de zile va arăta ca după o zi de guvernare, în condițiile în care economia e în recesiune. Iar proiectul **Ungureanu** nu va avea startul favorabil pe care acesta și l-a dorit. Asta dacă **Guvernul** va trece de moțiunea de cenzură din aprilie. Dacă nu-i va supraviețui, jocurile se schimbă din nou.

Cristian PÎRVULESCU

Lupus in fabula

● atacînd USL-ul, PDL nu face decît să-și credibilizeze adversarii și să întărească logica votului util

Lupul din poveste e întotdeauna un animal cu o vocație exemplară. Imaginea sa feroce e menită să provoace nu doar frica, nu doar replierea spre atitudini „naturale", ci și o morală. În povestea liberală a stării naturale, omul-lup era o fiară care lupta pentru supraviețuire într-o lume rea („Homo homini lupus" spunea **Hobbes**) în vreme ce în antica formulă a lui **Plaut** din **Ansinaria** („Comedia măgarilor") omul era cel mai mare pericol pentru specia sa („Lupus est homo homini"). Jocul de cuvinte a dus la două filosofii politice cît se poate de diferite. Căci pentru ecologiști omul este cel mai mare pericol pentru om, distrugînd deliberat mediul în care trăiește, în vreme ce pentru liberalii hobbsieni omul este de la natură programat să lupte pentru supraviețuire împotriva tuturor. Și, în acest ultim caz, doar o guvernare autoritară (monarhia absolută la **Hobbes**) poate să oprească măcelul. Dar tot în antichitate o altă viziune mult mai luminoasă era exprimată de un umanist precum **Seneca** pentru care omul era un lucru sacru pentru om („Homo, sacra res homin"). Căci nu lupul, sărmanul, ci omul era cel care conta în poveste.

Aceste reflecții au apărut în momentul în care încercam să deslușesc ce filozofie s-ar putea ascunde în spatele atitudinii **PDL** față de restul lumii mai mult sau mai puțin politice. Precum lupul din povestea hobbsiană, **PDL**-ul se află într-un război nedeclarat împotriva tuturor („Bellum omnium contra omnes"), din care cauză partidul lui **Traian Băsescu**, odată destabilizat, nu se mai poate redresa. Posesor al adevărului unic, **PDL**-ul nu acceptă nici o altă interpretare a lumii. Logica conflictuală nu poate însă ține loc de viziune despre lume, și mai ales nu poate genera politici publice viabile. Marii preoți ai cultului pedelist, asistați de la distanță de **Traian Băsescu**, slujesc o mesă războinică pentru sfințirea cavalerului victorios. Cel care va împiedica ca lumea să degenereze. Iar astăzi, în rolul cavalerului neprihănit (politician independent) ce va lupta pentru ca lumea să nu se schimbe în rău, se află nimeni altul decît **Mihai-Răzvan Ungureanu**.

Preocupați să respecte scenariul fabricat de consultanții din umbră, **PDL**-ul nu se mai poate opri din cădere. Complăcîndu-se în situația de a refuza contactul cu realitatea, **PDL** riscă totul pe o singură carte. Și chiar dacă mecanica electorală ar putea salva oarecum partidul, dacă hemoragia aleșilor locali nu va continua, situația sa nu se va relansa după alegerile locale. Părăsit de organizații județene întregi sau de aliați cu șansă în alegeri, excluzînd criticii din interior și continuînd retorica războinică, **PDL** este din ce în ce mai izolat. Iar atacînd USL-ul nu face decît să-și credibilizeze adversarii și să întărească logica votului util. Efectul pervers al logicii conflictuale absolute a fost transformarea votului de protest antisistem în vot util de care profită **USL**. Între timp **PPDD** reușește să încadreze acel electorat antisistem pe care **Traian Băsescu** îl atrăsese de partea lui.

În aceste condiții, cînd mișcarea lui **Ungureanu** ar putea fi lansată, cu o lună înaintea alegerilor locale, tendința anti-**PDL** a publicului nu va putea fi basculată. Dacă politica se reduce doar la rolul lupului din povestea hobbsiană nu poate culege altceva decît a semănat.

Vlad ODOBESCU este senior editor la revista „Opinia veche”

Alina BĂISAN este redactor la revista „ELLE”

George GURESCU este redactor la postul de televiziune „TVR”

Andreea ARCHIP este reporter la cotidianul „Adevărul”

Jurnalul unui oarecare

Operațiunea Goga

● Brudașcu s-a enervat și le-a zis să-l dezgroape

Sînt lucruri pentru care **Dan Brudașcu** bagă mîna în foc. Directorul **Casei de Cultură Cluj-Napoca**, biograf al lui **Octavian Goga**, le-a spus mereu în gura mare, fără teamă. Vara trecută, se afla la **Ciucea** cu un grup de epigramiști, participanți la o nouă ediție a **Festivalului național „Eterna epigramă”**, și le vorbea acestora despre sfîrșitul neoficial, dar crunt, al lui **Goga**. În mod oficial, poetul transilvănean a murit în urma unui atac cerebral, însă **Dan Brudașcu** – și mai toți sătenii din localitatea **Ciucea**, acolo unde s-a petrecut tragedia, pe 7 mai 1938 – merg pe varianta otrăvirii cu băutură. **Octavian Goga** – om politic, nu doar poet - trebuia să moară.

Cînd **Dan Brudașcu** și-a reluat teoria în fața epigramiștilor invitați, cîțiva angajați ai muzeului au zis, cu voce scăzută, că nu pot merge pe varianta crimei în lipsa dovezilor. **Brudașcu** s-a enervat și le-a zis să-l dezgroape, dacă nu cred. Există motivația, există condițiile.

Cică **Goga** stătea în calea lui **Carol al II-lea** și a proiectelor sale „de distrugere a statului național unitar român”. „De curînd, studiind documentele păstrate în arhivele CNSAS am descoperit frica enormă pe care Carol al II-lea o nutrea față de O. Goga, de vreme ce chiar și atunci cînd trupul neînsuflețit al poetului prim-ministru era transportat la București, organele de Siguranță au urmărit, pas cu pas, pe tot traseul de la Ciucea la București, acest transport, raportînd orice detaliu. Nici după înmormîntare, stricta supraveghere a apropiaților săi nu a încetat”, explică **Dan Brudașcu**. Cică și parastasele au fost supravegheate.

După scena tensionată de la **Ciucea**, niște ziare din **Cluj** au făcut o știre, iar dovezile au început să iasă la lumină, din praful micilor istorii: un profesor clujean i-a adus la cunoștință că un anume **Rusalim Piscoi**, care a lucrat mai întîi ca ajutor de birjar și apoi ca grădinar pe domeniul de la **Ciucea** al lui **Goga**, a fost martor al otrăvirii lui **Goga**: „Această persoană și-a redactat memoriile legate de acest eveniment. Ele mi-au fost predate în copie de profesorul clujean”.

Lucrurile trebuie lămurite odată pentru totdeauna, ciucenii nu pot și nu trebuie să trăiască în această incertitudine: „În momentul de față, există tehnici și aparatură aferentă, înalt performantă, care pot stabili cu precizie maximă cauzele decesului, inclusiv în cazul vechilor faraoni din urmă cu mii de ani”. Un deces de acum șapte decenii ar fi un mizilic.

Ar fi multe lucruri de zis despre **Goga**. O lucrare publicată recent de biograf – ce-i drept, într-un număr redus de exemplare – numără nu mai puțin de 1.102 pagini în format A4. Lucrarea ar fi trebuit să apară în volum, într-un tiraj adecvat. Din motive necunoscute, asta nu s-a întîmplat încă.

Vlad ODOBESCU

Cinema Paradiso

● aseară am asistat cu tristețe la deschiderea unui club de fițe într-un fost cinematograf

Ce îmi place mie la capitală e că, dacă ai chef, undeva în oraș, oricînd poți vedea un film bun. Dacă guști **Hollywood**-ul cu *blockbustere* și comedii romantice, ai seria nesfîrșită de multiplexuri de mall, cu ale lor săli plușate, spectatori care nu se pot abține să nu comenteze sau să răspundă la telefon în timpul proiecției, cu biletele pe care dai o treime de salariu (dacă se întîmplă să îți dorești să vezi o premieră în zi de week-end), cu floricele sărate și suc îndoit cu gheață. Tot aici ai parte de ultimele tehnologii, **IMAX** sau **3 D**. Dacă nu înghiți *entertainment*-ul de genul acesta, pe listă urmează cinematografele romantice. Cel dintîi și cel mai aproape de inima mea e **Elvira Popescu**, un cinematograf cochet, proaspăt renovat, în spatele clădirii **Institutului Cultural Francez**. Aici am văzut, cufundată în fotoliile joase (schimbate în urma renovării din păcate cu altele noi, foarte roșii), în schimbul sumei de cinci lei, zeci de filme europene. La **Elvira Popescu**, la fel ca și la **Studio**, nu-i o rușine să mergi de unul singur la film. Mereu te vei simți bine printre celelalte suflete cinefile singuratice, cum e domnul cu trenci și frez **Einstein**, care la cîte o secvență acompaniată de muzică, ridică mîinile în aer și dă din degete precum un dirijor. Ce dacă stă pe scaunul din fața ta! La **Cinema Studio** am văzut cele mai multe filme de festival și aici se strecoară, din cînd în cînd, un nebun *homeless*, care miroase atît de urît, încît se face loc în jurul lui. Nimeni nu îl dă niciodată afară din sală. Pesemne că are abonament. Îmi place că atunci cînd e sala plină, pot să îmi trag un fotoliu din foaier, în colțul din dreapta spate și văd filmul, cu picioarele lungite, ca în avion la **Business Class**. La cinemateca **Union** nu e bine să vii cu bicicleta. Paznicul nu înțelege că hipsterul cinefil nu poate lăsa bicla de două mii de euro afară, sprijinită de un stîlp, și chiar dacă holul de la intrare e destul de generos cu spațiul, acolo e jurisdicția lui și nimeni nu parchează biciclete. La **Eforie** se întîmplă să nimerești la filme în germană, cu subtitrarea în italiană sau poate la vreun film mut, a cărui tăcere e acoperită de acordurile **Radio ZU** venite din cafeneaua ce funcționează în foaier. Chiar dacă sala are parter și balcon, niciodată ușa de la parter nu e deschisă. Dar sus e loc suficient pentru cei cîțiva spectatori rătăciți: doi pensionari din care unul se întîmplă să sforăie, un tînăr cu orientare sexuală incertă și eventual o pereche rătăcită, care foiește o pungă de chips-uri. Aici nu e indicat să vii singură, din motive lesne de ghicit. Și ar mai fi un cinematograf aproape intim, undeva în cartierul **Cotroceni**. Dar pentru asta trebuie să fii suficient de curios să părăsești centrul orașului pentru o experiență marca **Glendale Studio**. Era cît pe ce să uit de **Noul Cinematograf al Regizorului Român**. În afară de scaunele ca niște bănci de clasă, complet incomode pentru o vizionare de două ore, și de foarte desele probleme tehnice, aici poți vedea cel mai adesea, așa cum îi zice și numele, filme românești, în regia tinerilor absolvenți de **UNATC**. Și acum că a dat căldura, nimic nu se compară cu o experiență cinematografică în aer liber. La **E-Uranus**, vezi stele de cinema sub clar de lună.

Ideea acestei tablete mi-a venit după ce aseară am asistat cu tristețe la deschiderea unui club de fițe într-un fost cinematograf. În semn de respect pentru aceste temple ale cinema-ului, azi am cumpărat un bilet la cinematecă și am văzut **French Cancan**, în regia lui **Jean Renoir**. Nici un film văzut acasă, în fața calculatorului, nu se compară cu experiența hipnotizantă dintre supusul spectator și marele ecran.

Alina BĂISAN

Păsările se plimbă deasupra noastră, în noile săli de spectacol

Hai-hui la kilometrul 0

Bibelourile generației mele

● „Cu cît sînt mai multe opțiuni, cu atît îți este mai ușor să regreți și să fii dezamăgit”

Involuntar, am făcut parte din rîndul celor care au renunțat la sportul național al românilor, privitul la televizor. Unii au făcut-o din lipsa de spațiu, însă cei mai mulți (niște filfizoni) au făcut-o pentru că nu mai rezistau să audă tipetele de gospodină ale prezentatorilor și politicienilor. Eu am făcut-o cînd m-am mutat la cămin. Și nu pentru că l-aș fi urît, ci pentru că nu aveam bani să-mi cumpăr altul. Acum, în noua mea cameră, un **Platinium** (firmă de face televizoare pe vapor) zace pe un dulap. Din prima zi l-am șters de praf, i-am curățat și telecomanda, pregătit să-mi petrec prima seară adormind la televizor.

După 30 de minute în care am făcut inventarul posturilor pe care le am deschis din nou calculatorul și m-am uitat la un film. Într-adevăr, de vină au fost și emisiunile difuzate. Moderatorii de la posturile de știri au rămas de la fel de înăcriți, cu politicienii care semănau cu aceleași cuscre cu părul făcut permanent și cu bigudiuri roz. M-am uitat la știrile pe care le prezintă **Cristian Sabagh** de pe **Kanal D** și, sincer, o pasiune, implicare și emoție mai mare, nu am mai văzut nicăieri. Știe să empatizeze cu fiecare știre, chiar dacă trece de la un accident de mașină, la un caz cu o bătrînă bolnavă și ajunge la o petrecere de lăutari.

Dar nu astea au fost motivele pentru care nu m-am mai uitat la televizor. După o absență atît de mare, îți dai seama că nu-ți mai faci programul în funcție de filmul **PRO** al serii sau dezvăluirile șoc de la **OTV**. Nu am așteptat, de atîta timp, în fața micului ecran (pînă și expresia asta a devenit un clișeu) să văd o emisiune anume. Nu mai am răbdare să caut printre cele 70 de canale. Sînt deja prea multe, iar decizia de a alege unul este din ce în ce mai grea. Mai bine închizi și nu știi ce pierzi. Astfel îmi aduc aminte de psihologul american **Barry Schwartz**, care a vorbit despre paradoxul alegerilor . „Cu cît sînt mai multe opțiuni, cu atît îți este mai ușor să regreți și să fii dezamăgit”, spunea **Schwartz**. Același lucru se întîmplă și la mine, iar cheia, continuă el, este să ai așteptări cît mai scăzute.

Cel mai probabil, televizorul îl voi folosi doar pentru trei, patru emisiuni pe care voiam demult să le văd, în rest va fi doar pe post de lampă. Nu-i găsesc alt scop, asta e alegerea pe care am făcut-o, dacă e să mă iau după **Schwartz**. Iar cei care-l văd, în continuare, ca pe o sursă de informare și de distracție, nu trebuie acuzați că sînt demodați. Aceea e alegerea pe care ei au făcut-o.

Pentru mine, acesta-i exemplul cel mai bun atunci cînd vine vorba de ruptura dintre generații. Vom vedea televizorul așa cum părinții noștri vedeau patefonul. Un alt bibelou în casă. Asta nu înseamnă că lipsa unui televizor în casă înseamnă că avem de-a face cu oameni mai inteligenți. La urma urmei, expresia „ați prostit poporul cu televizorul” poate fi extrapolată și înspre celalalte canale de comunicare.

George GURESCU

Bucureștean fără cauză

Să fii bătrîn la vîrsta a treia

● pensia n-ar trebui să însemne cea mai lungă perioadă de stat degeaba

Nu am suportat niciodată ciupiturile de obrăjori sau de nas ale oamenilor mari, însoțite de întrebarea: „Tu ce vrei să te faci cînd vei fi mare?” Așa că am inventat pe rînd: microbiolog, avocat sau vînzătoare. Nimeni nu m-a întrebat vreodată: „Tu cum vrei să fii cînd vei îmbătrîni?” Sigur o să vreau să dansez, voi merge la cursuri de gătit, voi călători în toată lumea, voi face cursuri de croitorie și multe altele. Voi face film documentar, iar diminețile le voi rezerva *frappe*-urilor între prieteni. La doua zile voi alerga prin parc, cît să îmi mențin energia. Și sigur o să fiu cea mai simpatică bunică.

Pensia, la care visam de după primul an de muncă, n-ar trebui să însemne cea mai lungă perioadă de stat degeaba. În afara oamenilor de la țară care ies pe cîmp și la 90 de ani cu sapa în mînă, pensionarilor de la oraș li se închide universul în jurul fotoliului. Cică populația este în îmbătrînire, și mai mult, ne îndreptăm spre o societate de femei bătrîne și bolnave. Și la cît de fericiți sînt bătrînii noștri, cred că plînsul va deveni sport național.

Nu au bani, nu sînt fericiți, nici respectați, nu mai pupă loc oferit în tramvai și nu se mai satură din a dojeni: „tineretul din ziua de azi...” Și tineretul din ziua de azi e populația de vîrsta a treia din viitor.

Elena Pagu a început să alerge la 60 de ani, după ce a ieșit la pensie. Deprimarea a scos-o pe stadion unde a mai găsit vreo 20 de entuziaști în vîrstă care fugeau și ei de supărări, necazuri, nepoți care i-au uitat sau sărăcie. Mulți dintre ei au devenit campioni în țară sau în afară la cros. Nu înghit medicamente, nu-i doare nimic, decît nepăsarea altora. „Îmi vine a cînta”, spune cu hotărîre **Elena Pagu**, acum ajunsă la 86 de ani.

E hotărîtă să-i scoată și pe alții din casă. Un om care-și umple ziua și n-o mai uiți. De asta, mi-am propus ca la vîrsta a treia să nu fiu bătrînă.

Andreea ARCHIP

Opinia veche – Nr. 427 – 9 - 15 aprilie 2012

SENIORI EDITORI:
opinia veche
Andreea ARCHIP, Dana BALAN – BÂLU, Oana BALAN, Alina BĂISAN, Andrei CIURCANU, Florentina CIUVERCA, Anastasia CONDRUC, Ionuț FANTAZIU, George GURESCU, Diana IABRAȘU, Liviu IOLU, Roxana LUPU, Nicoleta NASTASE, Vlad ODOBESCU, Diana ROTARU, Ionela SĂVESCU, Paula SCÎNTEIANU, Andrei UDIȘTEANU, Lina VDOVÎI

Dintr-o mie de CD-uri

Scrisorile fără ceas

● domină ritmurile folk, rock și alternative country

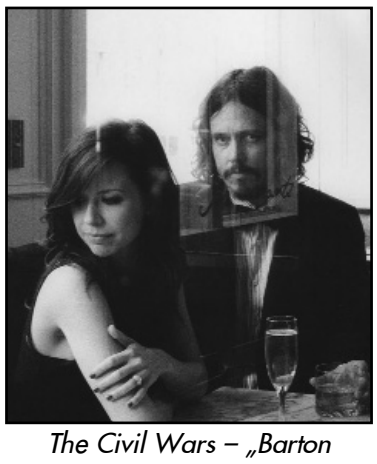

The Civil Wars – „Barton Hollow", 2012

O scuturare de prejudecăți despre dragoste și de idei preconcepute despre timp ar trebui să înlocuiască toate obiceiurile de dinaintea apăsării butonului *play* atunci cînd vine vorba de „Barton Hollow", albumul de debut al celor doi romantici de la **The Civil Wars**. Pentru că, înainte de toate, **Joy Willliams** și **John Paul White** cîntă într-o deplină liniște, acompaniați discret de cîte o chitară, de clapele tînguitoare ale unui pian ori de acorduri înmuiate în viață ale viorii sau mandolinei.

Acustic și cu un ton cînd îndurerat, cînd optimist, albumul trece prin mai toate stările posibile ale unui îndrăgostit. De la mîngîieri fragile, de pian și pînă la doruri bătrîne, de chitară, cei doi reușesc să traducă, atît în versuri, cît și prin modulația vocilor, texte scrise direct pe suflet. Vibrațiile ritmurilor *folk rock* și *alternative country* își anunță dominația încă de la prima piesă, „20", care spune o poveste veche de tot atîția ani despre iubiri uitate printre rîndurile unei scrisori. „C'est la Mort" inversează, puțin melodramatic, paradigma franțuzescului „c'est la vie" în ritmul gingaș al unui cîntec de leagăn. Iar în „To whom it may concern" vocile lui **White** și **Williams** se despart și se regăsesc din nou printre corzile chitării acustice pentru a scrie un bilet nostalgic către o iubire încă negăsită, încheiată visător cu „Dear whoever you might be/ I'm still waiting patiently" (n.r.: „Dragă oricine ai fi/ Eu încă te aștept cu răbdare").

După ce piesa care intitulează albumul reafirmă categoric stilul *country* cu o percuție dură și versuri ce transpun ascultătorul în atmosfera resemnată, dar vivace a unei inimi de fugar („Devil gonna follow me e'er I go" – „Diavolul mă va urmări oriunde aș merge"), vocile se sting în „The Violet Hour", un instrumental ușor valsat de chitară și pian. Rădăcinile sufletești ale artiștilor se ghicesc în cadența tărăgănată a piesei „Forget Me Not", ale cărei corzi ciupite tanduriu fac fundalul prăfuit al unui bar din **Alabama**. Probabil că singura „dezamăgire" a albumulu e că, după ultima piesă, te face să mai vrei încă pe-atît. Sînt melodii de ascultat atunci cînd cauți prin fotografii vechi, care reușesc să înlesnească și o lacrimă, dar pot să o și șteargă cu un surîs.

Anca TOMA

„Barton Hollow ar putea fi de acum 30 de ani, ar putea apărea și peste 30 de ani."
www.bbc.co.uk

De dragul diversității, citește o carte

Sărut pe interzis

● protagonista se afla sub protecția unei doamne care-i face intrarea în societatea franceză

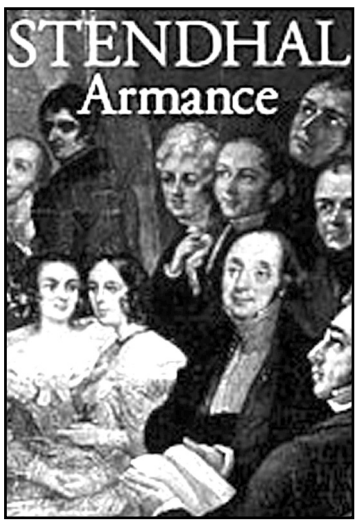

Editura Litera
225 de pagini, 2012
11 lei

De aproape o lună, coloratul cotidian „Libertatea" apare în fiecare marți la tarabe însoțit de o carte, un roman de dragoste, în care pasiunea își schimbă des nuanțele. Prima din seria poveștilor reeditate de **Editura Litera** a fost „Armance", opera cu care a debutat anonim în 1827 **Henrie-Marie Beyle**, cunoscut ulterior cu pseudonimul de **Stendhal**. După cum notează și autorul, volumul integrează „cîteva scene dintr-un salon parizian" astfel încît să surprindă atmosfera anilor **Restaurației franceze**.

Octave de Malivert și **Armance de Zohiloff** sînt cuplul pe care l-au unit diferențele sociale. Despre el se știe că este bogat, cu o familie a cărei tradiție îl ține cu capul sus, stîrnind admirația tuturor. Rădăcinile ei, în schimb, nu sînt atît de apreciate în saloanele pariziene. Fără familie, deoarece și-o pierduse în timpul războielor napolioniene, **Armance** este o tînără luată de milă, sub protecția unei doamnei faimoase, care-i face intrarea în societatea fadă a **Franței** din secolul al XIX-lea. Aici, în spatele măștilor de eleganță și beautitudine, se întîlnesc cei doi. După un timp, sînt deja cei mai buni prieteni care se caută pentru mărturisirea celor mai intime gînduri. De altfel, așa începe suferința. Deși admite și-i este urîtă lumea falsă din jur, domnișoarele care mai degrabă i se oferă ca jertfă, decît să se lase cucerite precum o aventură interzisă, la insistențele familiei, **Octave** devine un împătimit al acestei minciuni înconjurătoare. **Armance** însă nu se opune. Ea îl așteaptă, plînge în taină, ba chiar îl alungă cînd simte că apropierea dintre ei riscă să trezească un vulcan.

Pe seama acestor idei, am putea spune că „Armance" este un clișeu cu iz de telenovelă, în care cei mai buni prieteni se îndrăgostesc fără să recunoască și pe urmă se rănesc cu confidențe spuse în joacă. Însă, dincolo de aceste observații de suprafață este interesant de văzut tehnica cu care **Stendhal** își conturează personajele. Una în care cele mai ascunse gînduri provoacă violențe și omoruri, împușcături în pădure la miezul nopții, sau friguri din cauza indiferenței cu care **Armance** îl tratează pe **Octave**.

Iulia CIUHU

Stop cadru

Terapie cu tigri

● personajul își varsă toată averea pentru cuștile leilor

Benjamin e un reporter care a trecut prin viață ca un uragan. De la plimbări cu avioane prin mijlocul tornadelor pînă la reportaje de pe buza unui vulcan pe punctul să erupă, a strîns suficiente povești încît să scrie 100 de cărți. Dar viața s-a răzbunat. La șase luni după ce i-a murit soția, fiul său a fost exmatriculat de la școală și la serviciu i s-a spus să încerce să se apuce de scris editoriale pentru versiunea online a ziarului.

Aceea a fost ziua în care și-a dat demisia, hotărît să se dedice celei mai grele meserii din lume: cea de tată. Însă, chiar și după ce s-a decis să o ia de la capăt și „să cumpere un Zoo" într-o zonă rurală, tot se pricepea mai bine să fugărească urși și să îngrijească tigri decît să-și înțeleagă fiul de 14 ani. Dar grădina zoologică i-a dat lui **Benjamin** ceea ce îi lipsea, un scop mai important decît probleme de zi cu zi, asupra căruia acesta se aruncă fără remușcări: renovarea. Ajunge să își verse toată averea pentru ca cele aproape 100 de animale să aibă cuști, mîncare, sau medicamente, pînă cînd se-nvecinează cu falimentul. Însă, văruind gardurile și căutînd șerpii evadați prin iarbă împreună cu staff-ul de la **Zoo**, bărbatul reușește să-i facă pe cei doi copii ai săi să zîmbească cum n-au mai făcut-o de cînd a murit mama lor.

De la început, e clar că „We bought a Zoo" a fost gîndit ca un film de familie. Ajungi să empatizezi cu **Benjamin**, cu soarta animalelor și cu rolul drăguț jucat de **Maggie Elizabeth Jones**, fiica reporterului. Mai mult, e plăcut să o vezi pe **Scarlet Johansson** într-o astfel de producție, ea fiind în ultimul timp mai mereu pe posterul mult-aștepta-tului „The Avengers". Tot de la început se remarcă și faptul că producția nu se ferește de clișeele pe care le presupune un astfel de film: cecul descoperit ca moștenire în mîneca unei bluze vechi sau revolta adolescentului care se mută de lîngă prietenii și locurile pe care le-a cunoscut de mic. Sau mica poveste adolescentină de dragoste, bazată aici pe mottoul „20 de secunde de curaj".

Dar pelicula se deosebește de cele în care predomină astfel de clișee prin sinceritate. Nu se vinde un ambalaj al suferinței, al reîntregirii familiale, al salvării unor animale și nici nu se încearcă în vreun mod ieftin să se stoarcă lacrimi. Filmul promite o aventură. O aventură care e limpede că nu va inova industria, nu va răsturna listele de la **Oscar**, dar va face una dintre serile mohorîte din timpul săptămînii mult mai plăcută.

Cătălin HOPULELE

„We bought a Zoo" (2011)
Gen: aventură
Regia: Cameron Crowe

● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ●

BERBEC: Ai auzit că la tine acasă a nins zilele astea. Speri să nu se blocheze drumurile, întrucît vrei să pleci acasă cît mai curînd.

TAUR: Speri să reușești să pleci mai devreme cu cîteva zile acasă, să ai timp să te spovedești și să recuperezi pentru toate păcatele din ultimul semestru.

GEMENI: Întrucît nu ai bani să pleci acasă în această scurtă vacanță, ai hotărît să faci **Paștele** cu portarii, cîinii și boschetarii de lîngă cămin.

RAC: Vrei să se ia curentul în tot **Iașul** pentru două săptămîni, să nu mai aibă cum să te oblige nimeni să muncești sau să-ți faci temele pentru facultate.

LEU: Ți-era atît de dor să joci un fotbal, că ai schimbat sala de curs cu vechea curte a liceului. Nostalgic fiind, ai mai trecut și pe la o oră de dirigenție.

FECIOARĂ: Ai fost un creștin cumsecade și ai făcut toate demersurile pentru a intra curat în **Paște**. Numai că s-ar putea să fi exagerat puțin cu vinul liturgic.

BALANȚĂ: Chiar dacă stai la cămin, cu încă patru persoane în cameră, vrei neapărat un cîine sau o pisică. Nu te gîndi prea mult, sînt atîtea pe la **Balena**.

SCORPION: Faptul că tot primești pliante pe stradă cu oferte de locuri de muncă nu e întîmplător. E un semn, chiar trebuie să te apuci de treabă.

SĂGETĂTOR: De cînd au început să circule din nou tramvaiele pe **Copou**, trebuie să îți faci tehnici noi de a face blatul. Prea te obișnuisei cu microbuzele.

CAPRICORN: Dacă nu îți vedeai colegii de cameră făcîndu-și bagajele pentru a pleca acasă, nici nu știai că mai vine încă o vacanță.

VĂRSĂTOR: Nici nu au început bine sărbătorile și deja te-ai apucat să dai ture prin piață, să furi ouă de la țărani, să le vinzi apoi la prețuri mai mari.

PEȘTI: Te-ai săturat de post. Visezi cu nesaț la zilele în care vei reveni la programul normal, de trei shaworma pe zi și o ciocolată la culcare.

Evenimentul săptămînii

EXPOZIȚIE

În cadrul **Cafékultour**, pe 11 aprilie, de la ora 17.00 la **Moldova Mall** se va putea vizita expoziția „Comics, Manga & Co. Noua cultura a benzilor desenate germane".

Prin această acțiune, **Centrul Cultural German** încearcă să aducă evenimentele culturale cît mai aproape de public.

Scor la pauză

Adevăratul sport rege

● după ce am învins, ziarele titrau timid „Minunea de la Vâlcea"

Nu am fost niciodată străin de handbal. Cînd eram în clasa a șasea, făceam antrenamente la sala din **Grădinari** și eram titular în mai toate meciurile importante. Într-o zi, mi-am întrebat antrenorul de ce țara noastră e așa de slabă la acest sport și de ce nu cunosc nici un jucător. Acesta m-a chemat la el și mi-a dat o castană peste cap, cum obișnuia să dea doar atunci cînd ratai o lovitură de la șapte metri. Mi-a explicat că handbalul nu a fost foarte popular, mai ales după perioada 1990-2000, cînd **România** încă se afla încă în tranziție. Însă, înainte de asta, am reușit să obținem rezultate foarte bune, cu niște echipe care reușeau să „lase teroare în urma lor".

Se știe de asemenea că mass media nu acordă o atenție prea mare acestui sport, decît în cazuri excepționale, cum s-a întîmplat acum doi ani, în momentul în care **Oltchim Râmnicu Vâlcea** a reușit să joace finala **Ligii Campionilor**, pe care din păcate a pierdut-o. Dacă e să ne luam după știrile de atunci, ne trezisem deodată cu o echipă în finala celei mai importante competiții din handbal a cluburilor, ca și cum s-ar fi aflat acolo dintotdeauna, deși înainte de asta învinsese **Gyor**-ul într-o semifinală memorabilă, ce abia fusese menționată. Acum cîteva zile, fetele au jucat iarăși împotriva formației din **Ungaria** în semifinala aceleiași competiții, și după turul promițător de la noi în care am învins la o diferență de patru goluri (35-31), ziarele titrau timid „Minunea de la Vâlcea". În returul de sîmbătă însă, **Luminița Huțupan**, portarul **Oltchimului** și probabil una dintre cele mai vîrstnice jucătoare (40 de ani), nu a reușit să blocheze atacurile tinerelor de la **Gyor**, echipă care se laudă cu cel mai mare buget din handbal, rezultînd astfel o înfrîngere a echipei noastre (31-23).

Și probabil cum era de așteptat, presa de la noi nu a exploatat îndeajuns acest subiect, ajungînd în cel mai bun caz o știre de coloană. Au fost și cîteva publicații care l-au abordat mai complet, dar prea puține. Bine, înțeleg că handbalul nu vinde, la fel de bine ca fotbalul, dar totuși, de ce tot încetăm să fim români?

Iulian BÎRZOI

Cap în cap

Chitările s-au acordat în lumini roșu aprins

● deschiderea cu „Asfalt” a strîns mulțimea în fața scenei murmurînd ● la pogo, trupurile se resping unul de celălalt cu un efect neîntîrziat de bumerang în masă

Mișcările trupului dezlănțuit ne ametesc

Sezonul de primăvară-vară al concertelor pentru împătimiții de muzică rock a adus sîmbătă, în Club Hand, formația care a impresionat cel mai mult ascultătorii genului în ultimii zece ani, pe băieții de la Luna Amară. Sala încă nu era plină cînd Mihnea, solistul formației, a urcat pe scenă, iar evenimentul a asmuțit uralele publicului adunat să îi asculte. Concertul a încîntat ascultătorii formației cu peste jumătate dintre piesele de pe ultima compilație, iar noul chitarist solo a demonstrat publicului entuziast că își merită locul în formație, fiind imediat recompensat cu aplauze generoase.

Doi tipi masivi și foarte serioși asigură accesul în bar al celor care plătesc bilet și par mai mult plictisiți decît nerăbdători. Odată trecută de ușa cu o mînă albă pictată, de la intrare, înțeleg și de unde atitudinea lor atît de pasivă: în local nu sînt mai mult de douăzeci de oameni, numărînd membrii formației care urmează să urce pe scenă, barmanul, băieții de la ușă și pe mine, deși ceasul arată că reprezentația ar trebui să înceapă în mai puțin de un sfert de oră. Din fericire, peste 30 de minute, în sală se adună tot mai mulți fani, iar mesele se umplu cu sticle de bere. Cînd lumea pare să se fi resemnat și fiecare își urmărește cu mai mult interes partenerul de discuții, membrii trupei urcă pe scenă, pentru prima oară în Iași cu noul chitarist solo.

„Ai să-ți urli mirarea”

La sunetul primelor acorduri, care anunță că melodia din deschidere va fi „Asfalt”, mulțimea strînsă în fața scenei începe să murmure, apoi sunetele se transformă în țipete, pentru ca doar cîteva secunde mai tîrziu să se urle puternic versurile piesei. Ritmul este ținut de fanii care lovesc ritmic cu palmele-n blugii zdrențăroși, cu sticlele goale de bere în mese și cu bocancii în podea. În dreapta scenei, o tînără firavă, îmbrăcată într-o fustă *hippie*, se bălăngăne alene cu o bere în mînă, în debandada sonoră și în agitația din fața ei, pe versurile piesei „Gri dorian”.

Un tip cu *dread*-uri lungi, nonconformist încearcă să dea din cap, mișcîndu-se nevrotic și zbuciumat. Dansul lui rupe din atmosfera generală a concertului, animat ca și cînd muzica pe care o aude ar fi de fapt *drum’n’bass* și nu *rock*, iar el un dansator profesionist și nu ciudat. Alături, un altul înalt și slab, cu mișcările lui **Eminem** din „Lose yourself”, pare să nu înțeleagă nici el foarte bine ce se petrece, mișcîndu-se mai degrabă mecanic, într-un ritm închipuit, departe de a exprima izbucnirile colegilor din ringul de dans.

„Și luna-n ape negre ar tăcea”

Luminile roșiatice ale barului adaugă un plus de vitalitate ambianței, fără a o încărca excesiv, iar după a cincea piesă, în mijlocul *rocker*-ilor încălziți, deja se face pogo, cu o brutalitate și o viteză ametitoare. În timp ce trupurile se resping unul de celălalt cu un efect neîntîrziat de bumerang în masă, într-un joc năucitor de forțe și lovituri, mișcările lor arată ca o provocare sfidătoare a legilor fizicii, cu reprezentările tobosarului la sfîrșitul fiecărei melodii care îi instigă să nu se oprească prea curînd. Deja clasica „Roșu aprins” o cîntă doar **Mihnea**, în timp ce colegii de trupă se odihnesc și au părăsit scena, astfel că partea a doua a concertului începe într-o cheie ceva mai melodică: cuplurile dansează îngînînd versurile piesei, iar cei mai energici se retrag la mese să mai ia cîte-o gură din berea uitată acolo la începutul serii. După melodie, trompetistul urcă înapoi pe scenă și dedică ultima parte a concertului moldovenilor din **Basarabia**, care cu fix trei ani în urmă „ieșeau în stradă să își ceară drepturile și să spună nu comunismului”, în fața unei mulțimi în delir.

După un șir lung de aplauze, piesele „Chihlimbar” sau „În tine tu”, mai puțin dure și cu o ritmicitate hipnotică, transformă violența care umplea ringul cu mai puțin de un sfert de oră în urmă într-o neclintire generală, o transă a mulțimii care pare împietrită sub o vrajă cu trompete care sună grav. Numai paharul cu tărie uitat pe una din boxe mai anunța că atmosfera este una de concert. Spre sfîrșit, una din meselе barului se animă cînd, revenindu-și din transă, gălăgioșii încep să se bată cu bere și cu pernele care zboară în latul barului, aproape ajungînd pe scenă.

După două ore și un sfert de concert neîntrerupt, băieților nici nu li s-a mai cerut bis, iar fanii s-au mulțumit să aplaude zgomotos și să urle cît îi ține pieptul – zece minute.

Livia RUSU

Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P.

Cartea care dăunează grav sănătății

● „Rolling words” se poate aprinde, pentru un fum

Am citit undeva că atunci cînd ești celebru și treci de un număr de ani, nu te poți declara cu adevărat un artist împlinit decît după ce scrii și o carte. Regula aceasta cred că a fost urmărită și de către *rapperii* americani, care după ce au jucat într-un film, au trecut la ultimul nivel, cel de a scrie și o carte, avînd exemplu pe **Eminem**, **50 Cent** sau **Jay-Z**. Astfel, ajuns la vîrsta de 40 de ani, cîntărețul de rap **Snoop Dog** nu a vrut să rămînă în urma confraților, lansîndu-și săptămîna trecută cartea „Rolling words” (n. red.: „Cuvinte care se rulează”).

Pînă aici, nimic anormal, probabil tot vreo biografie a greutăților și a vieții de pe stradă prin care a trebuit să se zbată pînă ce a ajuns să cînte, sau dacă nu, o prezentare a artistului din spatele scenei. Dar nu e deloc așa. „Rolling words”este o carte mai diferită, paginile ei conținînd versuri ale celor mai cunoscute melodii ale *rapper*-lui, imprimate cu o cerneală care nu este toxică. Și motivul pentru care a ales o astfel de cerneală, este pentru că paginile cărții sînt formate din foițe pentru rulat țigarete, ce pot fi detașate cu ușurință. Un alt aspect „practic” al volumului este cotorul, care poate fi folosit pentru a-ți aprinde chibriturile și coperta confecționată din sfoară, ce-i dă un aspect autentic. Scrisă natural, de mînă, cu tăieturi și rescrieri, asemeni carnețelului personal al lui **Snoop Dogg**, cartea își propune să ajute fanii fumători să citească versurile în aceeași stare mentală cu care au fost scrise, precum cea în care ei vor intra. Arestat de nenumărate ori în ultimii zece ani pentru posesie de droguri (ultima oară în ianuarie anul acesta) sau port ilegal de armă, **Calvin Broadus** (numele real după care e cunoscut rapperul), transmite în filmulețul de prezentare al volumului că „de fiecare dată poți să rulezi cu un expert, poți să rulezi cu Snoop”.

Cei nerăbdători să pună mîna pe carte, vor trebui să aștepte pînă pe 20 aprilie, cînd ea fi pusă spre vînzare, la **Festivalul de la Coachella, California**, pe scena căruia va urca și autorul cărții, împreună cu bunul său prieten, **Dr. Dre**. În magazine, volumul va apărea din păcate doar într-un număr limitat de exemplare, urmînd ca în viitor să se discute despre negocierea comercializării sale pe Internet. Sper ca, în urma discuțiilor să se ajungă la tipărirea sa în masă, deoarece ar fi interesant de urmărit cum va crește popularitatea cărțior fizice, recuperînd teren în fața *e-book*-urilor sau a cărților audio.

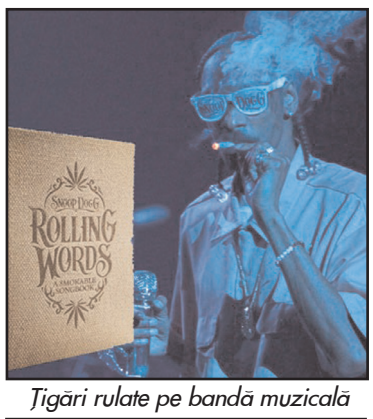

Țigări rulate pe bandă muzicală

Iulian BÎRZOI

Localul Troian

Groapa din centru

● clienții barului sînt cu precădere trecuți de 25 de ani

În ultima vreme au apărut în **Iași** baruri cu un specific nou pentru oraș, cele în care se poate găsi o ofertă generoasă de tipuri de bere și în care se poate lua și masa. **Groapa cu Bere** este un loc de genul acesta, care s-a deschis la începutul lunii martie. Localul este situat în centru, la demisolul **Teatrului Luceafărul** și ar putea atrage clienți noi de îndată ce se va deschide proiectul **Palas**. Barul este spațios, în formă de semicerc, iar mesele sînt răsfirate fără să creeze senzația de aglomerație deși sînt multe; însă, din nefericire, cele de la extremități nu au vizibilitate spre scenă.

Prima dată cînd am ajuns în acest bar a fost într-o sîmbătă seară și, cum atunci unele baruri organizează karaoke, mă gîndeam că sînt șanse să fie un eveniment de felul acesta. Era invitată însă o formație care se concentra pe *cover*-uri, muzica fiind astfel, mai mult de fundal. Clienții barului sînt cu precădere trecuți de 25 de ani și, teoretic, sînt angajați și își permit o bere mai scumpă, căci oferta abundă de *draft*-uri germane cu prețuri ce pot face un student să se gîndească de două ori înainte să comande. Am numărat peste 40 de tipuri de bere, în special neagră, roșie și nefiltrată. Deși ai de unde alege, merită încercată și berea casei, care este servită în două cantități. Halbă mică la 4,5 lei și la halbă mare, pentru 8 lei. Aparent nu e nici o economie dacă în loc de două halbe mici servești una mare, pentru că cea din urmă are 700 de mililitri. Pentru că aici se poate lua și masa, am încercat o porție de cartofi prăjiți pentru 4,5 lei și s-a dovedit consistentă. Iar, din ce-am observat în meniu, se pot alege fripturi sau salate pentru niște prețuri care echivalează cu cele de restaurant și care arată la fel de bine.

La prima vedere, tablourile par așezate pe pereți haotic, ametitor, între pilonii de lemn, însă ele sînt repartizate două după unu. **Groapa cu Bere** aduce a bar irlandez, însă, și după cîteva halbe, clienții nu au început să cînte și nici să danseze.

Georgel COSTIȚĂ

Casa de Cultură a Studenților
Str. Vasile Conta nr. 30, et. 2,
700106 Iași. **Tel.**:0746/230.032, 219520,
e-mail: redactia@opiniastudenteasca.ro

opinia veche

DIRECTOR: Laura PĂULEȚ
REDACTOR-ȘEF: Cătălin HOPULELE
REDACTOR-ȘEF ADJUNCT: Oana OLARIU
SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Ioan STOLERU
ȘEFI DE DEPARTAMENT: Cristina BABII, Iulia CIUHU
REDACTORI: Alexandra IVĂNESCU, Dan CONDREA, Iulian BÎRZOI, Georgel COSTIȚĂ, Anca MATCOVSCHI, Andrei MIHAI, Mădălina MORARU, Mădălina OLARIU, Livia RUSU, Anca TOMA
COLABORATORI: Paul ANDRICI, Daniela VORTOLOMEI
PUBLICITATE: Bogdan COBUZ
EDITOR: Daniel CONDURACHE

Ședințele de redacție au loc luni și miercuri, de la ora 20.00. Revista se poate procura și de la sediul redacției.

Opinia veche – Nr. 427 – 9 - 15 aprilie 2012